THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
JUN 5 - 1945
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATION
New York Public Library 470 Fifth Ave

VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

Amerikos lietuvių šūkis: mes kariaujame dėl tokios taikos, kurioje kiekvienai tautai, o tarp jų ir Lietuvai, būtų vietos laisvai ir nepriklausomai gyventi.

LIX METAI 22 N | PENKTADIENIS 1945 M. BIRŽELIO (JUNE) 1 D. | KAINA 5 CENTAI

DABAR

Naujas vėjas
Vėl ragožium
Pusė milijono
Įvykęs faktas

JUOZAS TYSLIAVA

Skaitydamas komunistų laikraščius, jauti, kad vėjas pučia iš kitos pusės.

Nuotaika yra tokia, kad, rodos, Bimba su savo "armija" vėl ruošiasi į Washingtoną... Baltųjų Rūmų piketuoti.

Ypač tas naujas "pūstelėjimas" jaučiamas Amerikos komunistų organe.

Tiek Daily Worker, tiek lietuviški komunistų laikraščiai, kaip užsukti gramafonai, varo tą pačią, ilgą ir, reikia pasakyti, gana nuobodžią tiradą prieš Churchillą, Edeną ir net Stettinių.

Visa tai, žinoma, sutampa su besikeičiančia Browderio partijos linija.

***

Kiek kartų lietuviški komunistai yra vertęsi ragožium?

Buvo laikas, kai mūsų bolševikai vadino "buržujum" kiekvieną lietuvį, turėjusį savo automobilį.

Dabar... jie patys važinėja savo automobiliais.

Nelabai seniai mūsiškiai Maskvos agentai Amerikoje tyčiojosi iš viso to, kas demokratiška.

Vėliau jie patys virto "demokratais".

***

Tik atsiminkite "bendro fronto" laikus, kai lietuviški komunistai, pagal įsakymą iš Maskvos, "gynė" Lietuvos nepriklausomybę.

Vėliau tie patys Bimbos, bėgiojęs su trispalve vėliava, giedoję "Lietuva, tėvyne mūsų," vėl buvo priversti verstis per galvas.

Kas neatsimena 1940 m., kai raudonoji armija okupavo Lietuvą?...

Ir, štai, tie patys Stalino diktatūros garbintojai dabar jau neigia tai, ką jie dar tik vakar gyrė.

Keičiasi laikai, o kartu su jais ir — komunistai.

***

Sakoma, kad Vokietijoje yra apie pusė milijono lietuvių.

Ir, štai, tie šimtai tūkstančių mūsų tautiečių, vietoj grįžę atgal į savo tėvynę, pasitraukė į tas Vokietijos sritis, kurias okupavo anglai ir amerikiečiai.

Kodėl? Todėl, kad Lietuvoje — bolševikai. Tadėl, kad jie bijosi naujo, dar baisesnio, trėmimo... į Sibirą.

Taip, pusė milijono lietuvių negali grįžti į savo tėvynę.

To paties likimo sulaukė lenkai, estai, latviai, rumunai, serbai ir k.

***

Karas baigtas. Vokietija nugalėta. Rodos, Europos padangė turėtų blaivytis.

Bet kur tau!

Ten, tuose kraštuose, kur dar tik vakar siautė Hitlerio legijonai, šiandien — Stalino armijos.

Ir kur tik Hitlerio pulkus pakeitė Stalino divizijos — visur tvyla juoda, tamsi, švininė naktis.

Jokios žinios, jokio balso iš tėviškės padangės.

***

Pakartotinai esame klausę: Kas bus su Europa tada, kai Hitlerį pakeis Stalinas?

AMERIKIEČIAI SĖKMINGAI NAIKINA JAPONIJOS INDUSTRIJOS CENTRUS

Amerikiečiai užėmę kaikurias salas netoli Japonijos, įrengė bazes karo lėktuvams iš kurių didieji bomberiai B-29 puola Japonijos didmiesčius ir juos paverčia gaisrų ežerais.

Prieš keletą dienų Amerikos lėktuvai puolė Tokyo, išmesdami kelis tūkstančius tonų bombų. Smarkiai apdaužytas Japonijos karaliaus palocius, o kai kuriose miesto dalyse liko tik griuvėsiai ir dėgėsiai.

Tokyo gaisrus nespėja užgesinti, 450 Amerikos lėktuvų puolė kitą Japonijos miestą Yokohama, antrą didžiausią Japonijos laivų prieplauką ir penktas didžiausias Japonijos industrijos miestas. Miesto puolimas dienos metu tęsėsi net dvi valandas ir įvyko susirėmimai su Japonijos lėktuvais, nuo kurių amerikiečiai mažai nukentėjo.

Sugrįžusių lakūnų pranešimu, miestas nukentėjęs daugiau, negu bile kuris kitas miestas pirmesniuose puolimuose. Veik visas miestas paskendęs gaisruose. Užsidegus aliejaus sandėliams, dūmai veržėsi į orą net iki 20,000 pėdų aukštumos. Amerikos lakūnams ore prisiėjo naudoti oksigeno maskas apsisaugojimui nuo dūmų.

Okinawa saloje amerikiečiai per smarkius mūšius eina pirmyn ir jau baigia užimti tos salos sostinę Neha. Numatoma, kad visa sala netrukus bus apvalyta nuo japonų ir tuomet amerikiečiai turės karo laivams ir karo lėktuvams bazes prie pat Japonijos šlenksčio.

Japonų pralaimėjimai sudaro didelį nerimą pačioje Japonijoje. Buvęs vyriausias karo laivyno vadas admirolas Soemu Toyoda, tapo prašalintas ir kaltinamas už amerikiečių įsiveržimą į Okinawa salą. Toyodo vieton paskirtas buvęs laivyno štabo kolegijos prezidentas, viceadmirolas Jisaburo Ozawao, o Ozawa vieton paskirtas Tkijiro Onishi, buvęs laivyno ir kariuomenės vyriausiu vadu Filipinuose.

Šios permainos Japonijos padėties nepakeis, nes karui Europoje pasibaigus didelės Amerikos karo ir laivyno jėgos atsuktos prieš japonus. Amerikiečiai keliais atvejais įspėjo Japoniją nevilkinant, besąlyginiai pasiduoti pirm, negu visi Japonijos didmiesčiai, industrijos ir pramonės centrai gaisrais bus nušluoti nuo žemės paviršiaus.

Mobilizuoja vaikus

Iš Maskvos pranešama, kad birželio 1 dieną Rusijoje bus mobilizuojami visi jaunamečiai nuo 15 iki 16 metų amžiaus. Juos lavins šiame kare geriausiai patyrę ekspertai. Gen. Pronin pareiškė, kad visoje Rusijoje jaunuoliai bus lavinami daugiau, negu karo metu.

Tuo metu, kai San Francisco Jungtinių Tautų atstovai tariasi apie pastovią organizaciją taikos palaikymui šiam karui pasibaigus, tai Stalinas mobilizuoja jaunuolius, kas reiškia kito karo išprovokavimą, pirm negu šis galutinai pasibaigė. Stalinas eina Hitlerio pėdomis.

Sovietai reikalauja vokiečių laivyno

Iš Washingtono pranešama, kad sovietai pareikalavę dalies vokiečių laivyno. Mat, Italijai pasidavus, rusai yra gavę dalį Italijos laivyno. Sąjungininkai iki šiol yra gavę apie 150 vokiškų submarinų, du didelius kreiserius, 50 miininkų ir daug kitų nedidelių laivų.

Sovietų generolai gaus po namą

Sovietų Sąjungos didmiesčiuose pradėta statyti namai generolams, dalyvavusiems ir pasižymėjusiems kare su Vokietija.

Šiandien pasaulis stovi prieš įvykusį faktą.

Šiandien jau aišku, kad, jeigu Stalinas bandys primesti savo diktatūrą nacių iškankintoms Europos tautoms, pasaulis stovi trečiojo karo išvakarėse.

Kuo bolševikai, pavergę rytų Europos tautas, yra geresni, negu naciai, kuriuos mes kariavome ir nugalėjome?

Prancūzai užėmė Sirijos seimą

Sirijos ir Libano ginkluotas pasipriešinimas prancūzams vis dar plečiasi. Libane šaukiami savanoriai kovai su prancūzais. Drūzijos provincijoje vietos ginkluoti gyventojai paėmė į nelaisvę keletą prancūzų garnizonų. Iš Beiruto, Libano sostinės, pranešama, kad prancūzai užėmę Sirijos parlamento rūmus Damaske. Dėl šių įvykių Prancūzijos kabinetui gresia atsistatydinimas. Britų kabinetas dėl to turėjo specialų posėdį. Tuo tarpu Sirijos premjeras pareiškė, kad tiek Sirija, tiek Libanas yra nusitarę nutraukti visus buvusius saitus su Prancūzija.

Tito grasina anglams

Anglams užėmus miestelį Comeno, netoli Trieste ten atžygiavo ir Jugolslavijos kariuomenė. Vadovaujantis karininkas įteikė anglams reikalavimą iš miesto pasitraukti. Vėliau perspėjo anglus, kad jeigu jie ten pasiliks, tai jugoslavai neužtikrina susisiekimo linijoms saugumą po 6 valandos vakarais. Kitas pareiškimas sako, kad iš Romos į Trieste pribuvo alijantų cenzūros štabas, kuris praleis tik cenzūros patikrintas žinias apie padėtį.

Britai nepripažista Austrijos valdžios

Pirmame naujojo Churchill kabineto posėdyje, tarp kita ko, buvo svarstyta ir sovietų sukurtos Austrijos valdžios reikalas. Užsienio sekretorius Eden pareiškė, kad Anglijos valdžia nepripažins vadinamos Austrijos valdžios toi, kol sovietai nejsileis sąjungininkų atstovų į Vieną ir neleis susipažinti su vietos padėtimi.

Čian Kai Šek pasitraukė iš premjero pareigų

Gen. Čian Kai Šek pasitraukė iš Kinijos premjero pareigų ir tą vietą pavedė savo svainiui T. V. Soong. Čian Kai Šek ir toliau pasilieka Kinijos respublikos prezidentu ir vyriausiu karo vadu. Tokiu būdu, kaip pranešama, gen. Čian Kai Šek galėsiąs labiau koncentruotis karo reikalams. Manoma, kad T. V. Soong tapus premjeru, Kinijos valdžios santykiai pagerės su šiaurinės Kinijos komunistais. Be to, manoma, kad Kinija dabar galės vaidinti aktingesnį vaidmenį "penkių didžiųjų" politikoje.

Vėliausiu laiku kinai pradėjo labai aktingai pulti japonus visuose frontuose, ypač Liuchow srityje.

Britų intervencija Sirijoje ir Libane

Anglijos prem. Churchill pranešė, kad britų karo vadovybei Viduriniuose Rytuose įsakyta sulaikyti kruvinus konfliktus, dabar vykstančius tarp prancūzų ir Sirijos gyventojų.

Kitomis žiniomis, Sirijos parlamento rūmus Damaske prancūzų artilerija pavertusi griuvėsiais. Kitose Sirijos dalyse taip pat eina kruvinos kovos su prancūzais.

Iš Paryžiaus pranešama, kad iki šiol Sirijos arabai yra paėmę į nelaisvę apie 500 prancūzų kareivių ir karininkų.

Spejama, kad prancūzai bus priversti atsisakyti savo reikalavimų ir visai pasitraukti iš Sirijos.

Sudarytas planas Vokietijai valdyti

Sąjungininkų Kontrolės Komisija Vokietijai valdyti turės pirmąjį savo posėdį kur nors netoli Berlyno, greičiausia, Potsdame. Šią komisiją sudaro: maršalas Žukovas, Sovietų Sąjungos atstovas, gen. Eisenhoweris, maršalas Montgomery, gen. Koenig atstovaus Jungtines Valstybes, Angliją ir Prancūziją.

Manoma, kad pačiame pirmame susirinkime bus bandoma išaiškinti visa eilė skirtumų, esančių tarp sovietų ir vakarų sąjungininkų. Pirmasis uždavinys šiai komisijai bus rasti tinkamus vokiečių kilmės žmones Vokietijos administracijai sudaryti. Pavyzdžiui, amerikiečių okupuotame Reino krašte jau yra sudaryta lokalinė civilinė administracija, kuri oficialiai pradės veikti birželio 7 d.

Amerikiečiai rado Ribbentropo planus

Amerikiečių žvalgybos dalinys rado labai svarbius buvusio Vokietijos užsienio reikalų ministro von Ribbentropo planus, liečiančius nacių politiką. Netoli Berchstesgadeno, viename medžiotojų name lyje, buvo rasta dar viena asmeninė Hitlerio sekretorė ir jo artima draugė Christina Schroeder.

— Italijos aukščiausias teismas nuteisė visam amžiui kalėti tris buvusius Mussolinio ministerius.

SEPTYNIOS DIENOS PASAULYJE

— Presbeterijonų bažnyčios sinodas Amerikoje reikalauja, kad prezidentas Trumanas atšauktų iš Vatikano F. D. Roosevelto paskirtą atstovą M. Taylor.

— Olandijos karalienė Wilhelmina pavedė prof. W. Schermerhorn ir W. Dress sudaryti naują kabinetą.

— Japonijos premjeras Suzuki pareiškė, kad Okinawa salos kovos neulems Japonijos karo su Amerika.

— Lublino radijas skelbia, kad apie 500,000 lenkų bus apgyvendinti Rytų Prūsuose, netoli Mozūrų ežerų.

— Iš Maskvos pranešama, kad Alijantų Kontrolės Komisija bus įsteigta Vokietijoje šiomis dienomis.

— Vienintelis civilio karo veteranas, šimtametis Robert M. Rownd gyvena Ripley, N. Y.

— Europos karui pasibaigus, Irano valdžia reikalauja, kad "trijų didžiųjų" armijos būtų atšauktos iš Irano, einant sutartimi.

— Gen. Eisenhowerio įsakymu, geg. 30 d. Europoje panaikinama cenzūra, išskiriant žinias apie kareivių gyvenimą į kitus frontus.

— Buvęs viceprezidentas Garner atsisakė priimti prez. Trumano kvietimą užimti atsakomingą valdišką tarnybą.

— Laivyno Sekretorius Forrestal praneša, kad vakaruose skubiai reikalinga 15,000 darbininkų laivams taisyti.

— Maršalas Žukovas paskirtas SSSR atstovu Alijantų Kontrolės Komisijoj Vokietijoj.

— Britų valdžia žada paleisti įkalintus Indijos Kongreso partijos vadus.

— Prancūzijos karo ministras Andre Diethelm pareiškė, kad mobilizacija Prancūzijoje nebus sulaikyta.

— Amerikos universitetų tyrinėjimų ekspertai apskaičiuoja, kad šis karas pasauliui kaštuos virš trilijono dolerių.

— OPA praneša, kad birželio mėnesį mėsos trūkumas bus dar didesnis.

— Akrone Goodyear Tire kompanijos darbininkai paskelbia generalį streiką, kuriam vadovauja National Labor Relations valdyba.

Tarp syrijiečių ir prancūzų eina kruvini susirėmimai, kuriuose 100 syriejiečių užmušti ir 300 sužeisti.

Wm. Joyce arba Lord Haw Haw Londone

Netoli Danijos sienos, girioje, britų patruliai suėmė Wm. Joyce arba Lord Haw Haw, kuris visą karo laiką varė anglų kalba radijo propagandą Vokietijoje. Suėmimo metu Joyce buvo sužeistas. Dabar Joyce atgabentas į Londoną, kur, manoma, jis bus atiduotas teismui, kaip išdavikas. Joyce yra britų kilmės, savo laiku priėmęs Vokietijos pilietybę.

Danijos kronprincas į Bornholmo salą

Rusų karo vadovybei sutikus, Danijos kronprincas šią savaitę vyksta aplankyti Bornholmo salą Baltijos jūroje. Iš Maskvos pranešama, kad sovietų karjuomenė laikinai pasiliksianti toje danų saloje.

Pranešama, kad Kopenhagoje prasidėjo 12,000 Danijos "quislingų" byla.

Japonai neteko dra 7 admirolų

Japonų radijas praneša, kad "kovos lauke" žuvę dar septyni Japonijos laivyno admirolai: Hayakawa, Murata, Ozaki, Shigeyoshi, Inouye, Okeno ir Odawara.

Trijų didžiųjų pasitarimas

Į Londoną atvyko prezidento Truman pasiuntinys, Joseph E. Davis, su kuriuo premjeras Churchill pasitaręs pareiškė, kad prezidento Truman, premjero Chuchill ir maršalo Stalino pasitarimas turėtų įvykti prieš rinkimus Anglijoje liepos 5 d. Susidariusi tokia padėtis, kad pasitarimą negalima ilgiau atidėti.

Jankiai baigia užimti Okinawą

Okinawos sostinei pasidavus, saloje liko nedidelis plotas, kuriame japonai vis dar fanatiškai laikosi. Bet, vėliausiomis žiniomis, paskutinės japonų tvirtovės salos, viena po kitos, patenka į amerikiečių rankas. Manoma, kad dar šią savaitę Okinawos sala bus galutinai amerikiečių rankose.

Sovietai išvarė popiežiaus nuncijų

Sovietų pastatyta vengrų valdžia išvarė iš Budapesto popiežiaus atstovą Ritta. Sakoma, kad popiežiaus nuncijus Vengrijoje vedęs sovietams priešingą propagandą.

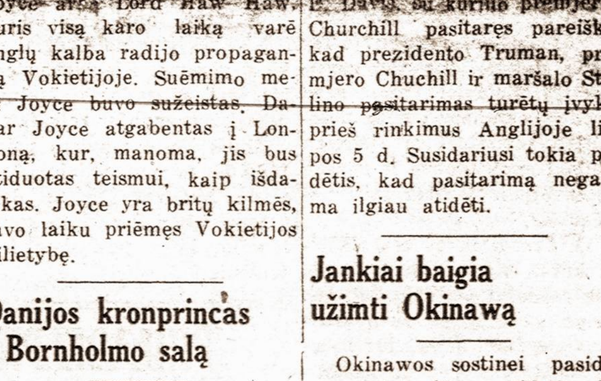

Mona Carlson (Strazdauskaitė) lietuvaitė iš Shenandoah, Pa., dirbdama United National Clothing Collection, New Yorke, daug pagelbėjo, surinkti rūbų [illegible] skelbimų skyriuje, rašo spaudai, kalbėjo per radiją. Bendram rūbų rinkime aktingai dalyvavo United Lithuanian Relief Fondas. Pasibaigus bendram vajui, rūbai renkami lietuviams

NUOMONĖS

PABĖGĖLIŲ PROBLEMOS

New York Times Londono korespondentas praneša, kad apie 4 milijonai pabėgėlių, dabar esančių Anglijos ir Amerikos kariuomenės priežiūroje, iki spalių mėnesio bus grąžinti į savo kraštus.

Bet repatrijacijos problema atrodo labai sunku išspręsti. Apie du milijonus pabėgėlių sudaro tik lenkai, kitus— lietuviai, estai, jugoslavai, rusai, kurie, sakoma, atsisako grįžti į savo kraštus, dabar Rusijos okupuotus.

Jaltos konferencijoje buvo sutarta į Rusiją grąžinti visus rusų pabėgėlius, taip pat ir tuos kurie atvyko į užsienį iki 1939m. Apie kitų tautų žmones sovietai iš pradžių nesidomavo. Vėliau savo nuomonę pakeitė ir į Prancūziją atsiutnė repatrijacijos komisiją, kuri pareiškė, kad jiems būtų labai malonu pabėgėlius priimti, kaip sovietų piliečius.

Dėl lenkų, prieš kurį laiką, Churchill ir gen. Eisenhower pareiškė, kad jie nebus prievarta verčiami grįžti į Lenkiją. Ar šis nutarimas pakeistas tuo tarpu nežinoma.

Laikinai visi pabėgėliai siunčiami į speciales stovyklas iki bus padarytas galutinas sprendimas apie jų likimą.

PERSPĖJA DĖL MOKESČIŲ

Iždo Dept. Sekretorius Morgenthau sako, kad jis galįs sukelti apie bilijoną dolerių mokesčiais iš tų, kurie iki šiol nuo taksų mokėjimo visaip išsisukinėjo.

Tam tikslui jis prašys Kongreso paskirti 50 milijonų dolerių, nes reikia samdyti apie 10,000 naujų tarnautojų.

"Situacija nepaprasta," Morgenthau pareiškė. "Juo labiau aš su padėtim susipažystu, juo ji blogesnė." Todėl, Sekr. Morgenthau, perspėja visus mokesčių nusikaltėlius dabar teisingai atsiskaityti ir nelaukti kol agentai juos suseks.

Daugiausia nusikaltėlių sakoma yra tarp stambesniųjų mėsos pardavėjų, promoterių, savininkai "slot" mašinų, teatrų, restauranų ir saliūnų.

NEMANO PASCITRAUKTI

Iš Bornholm salos, Baltijos jūroj, rusai atrodo nemano pasitraukti. Ten jau statoma oro bazės. Sovietai siekia visiškos kontrolės Baltijos jūroj. Pranašaujama, kad neužilgo sovietai gali užimti ir kitas Danijos dalis.

Tai sprendžiama iš Maskvos organo, Pravda, pareiškimo, kuriame sakoma:

"Sovietų Sąjunga yra galinga demokratinė jėga galinti užtikrinti saugumą ne tik savo rubežių bet ir Europos žmonių. Juo greičiau tai bus pripažinta, tuo geriau bus žmonijai."

Anglijos nuostoliai

Churchillo pranešimu, šiame kare Anglijos nuostoliai žmonių gyvybėmis beveik trečdalis to, kokie buvo pirmame kare. Karo frontuose nukentėjo 1,128,315 kareivių, kurių 307,201 užmuštų, Civilių gyventojų 60,585 užmuštų, 86,175 sunkiai užeistų ir 150,000 lengvai sužeisti.

— Iš Chungking — Kinijos pranešama, kad didelis aukso plytų siuntinys iš Jungtinių Valstybių siuntinys pasiekė Kiniją.

DETROITO LIETUVIŲ DIENOS

MARIJA SIMS

ILGESYS IR GĖLĖS

Iš kareivių motinų patyriau, kad šiemet, Motinų Dieną jų sūneliai kariai prisiuntė sveikinimo telegramas ir gėlių bukietus iš karo frontų.

Viena motina sako: "Gavusi telegramą, taip išsigandau, kad visa drebėjau. Maniau, kad kas blogo mano sūneliui atsitiko. Bet pamačius, kad tai sveikinimas, motinos dienos proga, labai nudžiugau, o paskui visą dieną verkiau. Gi žinai, pirmiau nė jis tų gėlių pirkdavo nė tų sveikinimų siųsdavo... dabar taip sugraudino!" Telegramą sekė gėlių bukietas. Šiai motinai ypač graudu nes ji nežino kur jos sūnelis randasi.

Atrodo, kad sūnūs, būdami gario tarnyboje toli nuo namų, labai pasiilgo savo motinų. Jie jautė stiprų norą pasveikinti ir apdovanoti savo mamytę Motinos Dienoje. Jie ilgėjosi jos balso, jos užtarimo, jos paguodos...

AMERICAN LITHUANIANS OF DETROIT

Jau gauti paveikslai Oro Ambulanso, kuris nupirktas už lietuvių parduotus karo bonus. Detroito lietuviai reikalavo, kad šiam Oro Ambulansui būtų duotas vardas American Lithuanians of Detroit. Nors ligai trūko ir lietuvių karo bonų komiteto pirmininkei, A. Rauby, prisiėjo vykti į valstybės departamentą Washingtone, bet pagaliau, reikalavimas išpildytas. Dabar lietuviams bus smagiau pardavinėti karo bonus, nes mūsų norai išpildomi. Tad pasistenkime, per šią 7-tą karo bonų paskolą nusipirkti nors po vieną boną.

AUKOS IR AUKOTOJAI

Dažnai tenka nugirsti išmėtinėjimus, kad dažnai aukos renkamos Lietuvos reikalams. Tik tiek gerai, kad ne visi išmėtinėja. Dažniausia išmėtinėja tie, kurie neaukoja, arba labai mažai aukoja.

Tik pagalvokime, kas ir kada iškovojo laisvę be aukų! Mūsų broliai, Lietuvoje krauja lieja, badą kenčia už savo šalies laisvę, o mes čia laisvi ir visko pilni, bet išmėtinėjame, kad kelis centus paaukojame. Tai nėra brolišk as jausmas, ar tėvynės meilės jausmas kovoje už brolių laisvę. Mes Amerikoje, visokiais mokesčiais užkrauti, džiaugiamės ,kad galime savo centu padėti Amerikos valdžiai apsaugoti mus nuo pavojaus. O tuo tarpu rūgojame, kad už savo brolių laisvę ir nepriklausomybę, kokį centelį išmetame. Oi, koki mes savimeiliai. Tik, kaip jau minėjau, gerai, kad ne visi.

Mes turime savo tarpe ir tokių, kurie duoda nuolatos ir džiaugiasi, kad gali duoti savo Lietuvoje likusiems broliams pagelbėti. Aš jums daug pavyzdžių galiu suteiketi. Štai vienas: — Overaičių šeima iš Garden City. Jie yra darbo žmonės, jų trys sūnūs karo tarnyboj. Pats Overaitis buvo sunkiai autobuso nelaimėje sužeistas, bet kai aukos renkamos, jie su dideliu pasitenkinimu, su šypsena lūpose, įdeda savo penkinę, ar dešimtinę, į ištiestą ranką ir dar priduria: "Reikia duoti." Man ypač krito į akį ši šeima. Juos užkalbinus, jie nesiskundžia, kad reikia duoti, bet jie skundžiasi, kad nežino, kur jų vaikeliai. Jie visada duoda visokiems reikalams. Taip, brangieji, kada aš aukoju Lietuvos reikalams, aš jaučiu ypatingą malonumą, kad mano centelis, gal kiek pagelbės mano broliui Lietuvoje, kad mano centelis nepragertas, ne praūžtas. O, daug, daug, yra mūsų tarpe, kurie nori aukoti ir didžiuojasi aukoję.

Pažvelkime į plačiąją Amerikos lietuvių visuomenę. Kiek iš jos rasime, veikėjų? Tik maža dalelė. Tie visi neveikiantys, lietuviai prie savo brolių gelbėjimo galėtų prisidėti aukomis. Visų pareiga gelbėti savo brolius ir sesutes Lietuvoje ir į kitas šalis pabėgusius.

O, brangieji, aš esu mačiusi karą, esu kentėjusi badą, esu raišiojus brolužių žaizdas. Jeigu aš galėčiau savo jausmus perduoti jums, jūs nesakytumėt, kad per dažnai aukos renkamos. Jūs aukotumėt su džiaugsmu, kaip aš ir kiti jūsų draugai aukoja.

LIETUVAI REMTI DRAUGIJOS SEIMAS

Įvyks birželio 3 d., So. Boston, Mass.

Lietuvai Remti Draugijos penktas metinis seimas įvyks š. m. birželio 3d., 11 val. Lietuvių salėje, 309 E St., So. Boston, Mass.

Penktą kartą įvyksta Liet. Remėjų suvažiavimas pasitarti kenčiančios ir badaujančios senos tėvynės reikalais. Kasgi šiandien gali geriau rūpintis nelaimingos Lietuvos likimu, jeigu ne Amerikos lietuviai.

Argi ne Naujosios Anglijos lietuviai buvo duosniausi praeityje iš griuvėsių atsikelian čiai nepriklausomai Lietuvai? Šiandien jie nemažiau susirūpinę Lietuva, kaip ir praeityje. Tą rūpestį N. Ang. lietuviai pirmieji parodė susiburdami platesniam veikimui į Lietuvai Remti Draugiją. Šiandien dr-ja pusėtinai sustiprėjo finansiniai. Bet, jos tikslas daugiau stiprėti ir iš to geriau vargstantiems broliams paremti. Nėra abejonės, kad labdarybės idėjos vedini nuoširdūs lietuviai skaitlingai susirinks į šį seimą. Apart dr-jos skyrių atstovų, maloniai prašomi seime dalyvauti: patriotinių organizacijų atstovai, pavieniai veikėjai, ypač mūsų profesionalai ir biznieriai. Kaip kiekvienai organizacijai taip ir L. R. D. reikalinga daugiau intelektualinių jėgų. Ypač reikalingos ir brangios tokios jėgos dr-jos valdybai. Aišku, ko stipresnis aparatas to didesnis veikimas. Tebūna mūsų šiandieninis šūkis: dauginkime rėmėjų eiles ir plėskime veikimą!

Šiame seime kalbės vienas iš žymiausių kalbėtojų, Vienybės red., p. J. Tysliava iš Brooklyn, N. Y.

Iki pasimatymo L. R. D. seme.

Draugijos korespondentas
A. Matjoška

— Tik dabar paaiškėjo, kad 1940 m. britų valdžia buvo pasiruošusi apleisti salas ir vykti į Kanadą.

— Šiomis dienomis į New Yorką, grįžo 7,000 pasižymėjusių karių iš Europos.

— Iš Australijos išplaukė Amerikos laivas gabenantis į Jungtines Valstybes 400 jaunamarčių, su kuriomis apsivedė Amerikos kareiviai.

WATERBURIO LIETUVIŲ ŽINIOS

PARENGIMAS PAVYKO

Waterbury LVS 9 skyrius surengė vaidinimą ir prakalbas gegužės 20 d. Vaidino Moterų Vienybės artistės iš Brooklyn, N. Y. Dr. Bladas K. Vencius, iš Brooklyn, N. Y. kalbėjo ALM atstovų San Francisco konferencijos reikalais ir ragino, kad Amerikos lietuviai stengtusi pašalinti ginčus ir kad imtųsi rimčiau ir vieningiau kovoti už Lietuvos nepriklausomybę. Jonas Valaitis Brooklyn, N. Y. kalbėjo dėl gavimo daugiau drabužių Lietuvai. LVS skyriaus pirm. Jonas Tareila pasveikino dalyvius. Lietuvių Misijos reikalams aukojo šie: Dr. Peter Vileišis $15.00, dr. B. K. Vencius $10.00, Petras Krugelis $10.00, dr. M. J. Colney $10.00, Petras Steponavičius 5.00, Domicelė Tamkienė, Meriden, $5.00, Ona Čivinskienė, New Haven, $5.00, Ona Sadlauskienė, Union City, $5.00, Joseph Balazaras, East Windsor, $5.00, Eleonora Sakauskienė, New Haven, $5.00, Antanina Colney $5.00, Josephina Dičkienė, New Haven $5.00, Thomas Čeplinskas, Ansonia, $5.00, Kastantinas Demikis, New Britain, $3.00, Josephina Navickienė, $5.00, Alena Devenienė $3.00, Prane Balčiūnienė $2.00, Emilia Rosoff $2.00, Stanislava Burbienė $2.00, Juozas Mikėnas $2.00, Ona Mockienė $2.00, Jeronimas Mankus $2.00. Po dolerį — Stanley Senkus, Juzė Mankuvienė, Veronika Zanavičienė, Algirdas Bekeris, Josephine Kasinskienė, Petras Vasiliauskas, Petronėlė Ambrozienė, Ona Čeplinskienė, Tamkus, Frank Baker, Stanley Shukis, Stasė Ramanauskienė, Jedvyga Šilkienė, Agnes Pilvelis, Augustinas Kundrota, Marijona Kirmilienė. Viso gauta apie $250.00.

LVS skyrius nuoširdžiai dėkoja visiems. Kiekvienas centas bus sunaudotas Lietuvos nepriklausomybės reikalams.

Dalis šio parengimo pelno, $100.00 su pasveikinimu, pasiųsta Lietuvos Misijos delegatams į San Francisco konferenciją, kitus pasiųsime LVS centrui.

SLAPSTOSI PO SVETIMAIS VARDAIS

Gegužės 25 d. p. Jonas Monči ūnas, Windsor, Conn., Vienybėje rašo: "Vienybės gegužės 1 d. dr. M. Colney iš Waterbury rašė, kad Lietuvių Darbininkų Sąjunga savo suvažiavime išsiuntinėjo rezoliucijas, reikalaudami prašalinti P. Žadeikį, kaipo Lietuvos atstovą. Nors aš ten nebuvau, bet tikiu, kad yra klaidą. Lietuvių Darbininkų Sąjunga nerašys tokių rezoliucijų."

Aš tikiu, kad p. Monči ūnas kalba apie Amerikos Lietuvių R. K. Šv. Juozapo Darbininkų Sąjungą. Jeigu taip, tai tiesa. Šv. Juozapo Lietuvių Darbininkų Sąjunga niekuomet tokių šlykščių bei išdavikiškų rezoliucijų nerašė ir nerašys. Virš minėtą kermošių sušaukė Lietuvių Darbininkų Susivienijimo skyriai. Bet kodėl jie savo vardą pakeitė, aš nežinau. Rašydamas apie tą jų kermošių, pažymėjau tokį vardą, kokį jie naudojo skelbdami miesi vietinėj spaudoj — Lietuvių Darbininkų Sąjunga. Aš netikiu, kad tie kermošininkai, naudodami Lietuvių Darbininkų Sąjungos vardą galėjo suklaidinti p. Monči ūną, ar kitą dorą lietuvį. Bet dėl skaitytojų aiškumo Monči ūno pataisa yra vietoje ir aš už tai esu dėkingas.

Monči ūnas išgyvenęs Hartforde virš 35 metus. Aš manau, kad jis žino kaip išaukl ėta hartfordietė Anna Grigaitis, kuri pasirašė ant tų rezoliucijų. Koks lizdas, toks ir paukštis. Ar reikalinga daugiau įrodymų prie kokių organizacijų jie priklauso ir kokie jų darbeliai?

Prie A. L. R. K. Šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos aš priklausau virš 17 metų. Tai yra garbinga organizacija ir išdavikams čia nėra vietos. Tas susirinkimas ir tos protesto rezoliucijos buvo sufabrikuotos Lietuvių Darbininkų Susivienijimo, o ne, Amerikos Lietuvių R. K. Šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos.

D. M. J. Colney

PHILADELPHIJOS PASTABOS

Jau pradedama varyti naujas kylis tarp Amerikoj gimusių veiklesnių lietuvių. Tai vienas, tai kitas senesnis veikėjas, negalėdamas susilyginti su jaunesniais, bando skaldymo darbą tarp jaunesnės lietuvių kartos, taip kaip atei viai darydavo savo tarpe prieš 25 ir daugiau metų. Be tinkamo patyrimo, jaunesnieji veikėjai ir veikėjos, prisideda prie senesniųjų, kad įgilti savo oponentams. Tai žalingas ir labai nesveikas pasireiškimas lietuvių gyvenime.

Amerikos lietuvių spauda, kuri stovi ir gina lietuvių ir Lietuvos reikalus, turi rūpestingai į tai žiūrėti ir tokio skaldymo tarp jaunesnės kartos nedaleisti. Jaunosios kartos veikėjai ir veikėjos turėtų geriau suprasti už senesnius, kad skaldymo darbas nesutvirtins, bet susilpnins mūsų ir taip neskaitlingas ir netvirtas jėgas. Mūsų tauta yra maža, o šis karas jos stiprumą visai palaužė. Todėl kiekvieno veikėjo ir rašytojo pareiga ar jis būtų vyras ar moteris, leidėjas ar redaktorius, tai vienyti likusias lietuvių jėgas, dvasiniai ir moraliniai jas stiprinti.

Kl. Jurgelionio raštas, Žmonijos Likimas' turi gana geros medžiagos tuo klausimu. Bet su jo "filosofija" ir visomis išvadomis, kurias jis lietuviams pataria imtis, negalima sutikti. Iki šiol rašytojas nenurodė tikro plano.

Viena labai bloga p. Jurgelionio ypatybė, tai praradimas gyvenime vilties, kaip lietuviams, taip visai žmonijai. Jis diametriškai atskiria ūkius nuo miestų ir ūkininkus nuo miestiečių. Visą kaltę meta ant miestų gyventojų ir militaristų: teisina ir aukština vien ūkininkus. Man rodos kad tokia p. Jurgelionio filosofija nenustato ir negali nustatyti žmonijai geresnio gyvenimo. Negali nustatyti nei lietuviams.

Kaip ūkininkai, taip miestiečiai, vieni be kitų, negali apseiti. Vieni su kitais taip susirišę, kad jokia filosofija ir pakeitimai negali jų atskirti. Kaip visi žemės gyventojai negali tapti ūkininkais, taip visi negali tapti miestiečiais. Juk ūkiai ir miestai pačių žmonių padarai, ir kuri vieta žmogui geriau patinka, jis joje apsigyvena. Žmonės taip praktikavo per šimtus ir tūkstančius metų. Dabar, kiek vienam individualui, šeimynai, ar grupei galima laisvai pasirinkti ūkio ar miesto gyvenimą. Todėl panaikinant vieną, ir paliekant kitą nieko negali išrišti. Tik atskiri asmenys gali keisti savo gyvenimą, bet ne visa žmonija, ar visi lietuviai.

"Lietuvių tauta žus, jeigu ji nesukurs naujos civilizacijos"— sako p. Jurgelionis. Jis siūlo lietuviams (kad nežūtų) atsisakyti nuo viso to, ką žmonija per šimtus ir tūkstančius metų kūrė: mokslo, religijos, meno, įstatymų, filosofijos, technikos; miesto patogumų, pelningų darbų, valdiškų tarnybų, tinginio, alkoholio, radijo, kino paveikslų, mokyklų, spaudos ir tt. ir kūrti naują "dieviškos civilizacijos" gyvenimą. Jurgelioniui dar reikėjo pridėti, kad lietuviai atsisakytų nuo geležinkelių, gatvekarių, automobilių, busų, elevatorių-keltuvų, laivų, lėktuvų, telegrafų, telefonų, pašto, sunkvežimių, traktorių, sėjimo , šienavimo ir kuliamų mašinų ūkininkams, karšiamų verpiamų, audžiamų ir siuvamų mašinų miesto darbininkams. Tuomet lietuviai šimtu nuošimčių grįžtų prie to gyvenimo kurį gyveno prieš tūkstantį metų. Nereikia nė tiek. Užtenka p. Jurgelioniui atsiminti kaip Lietuvoje buvo prieš 50 metų. Kaip jo tėvas, mano ir kitų, arė, akėjo, sėjo, pjovė, kūlė; kaip motina sunkiai linus rovė, klojo, džiovino, mynė, šukavo, verpė, audė, siuvo. Nei p. Jurgelionis, nei aš, nei kiti lietuviai mūsų amžiaus, jokiu būdu nesutiktų prie tokio gyvenimo grįžti. O ką kalbėti apie čionai gimusį jaunimą. "Rusų duchoborų" gyvenimas prilygsta p. Jurgelionio "dieviškai civilizacijai," daugiau nieko.

Ne pesimizmo bet atkaklumo, drąsos, pasiryžimo ir ištvermės lietuviams reikia. Tos dvasios reikia semti iš Basanavičiaus, Kudirkos, Prano Vaičaičio, Simono Daukanto, Baranausko, kun. Vaižganto, Maironio, dr. Šliūpo, A. Smetonos, Dariaus Girėno ir kitų. Šiandien su drąsa, pasiryžimu ir mokslu, veikia nauji lietuviai pionieriai: ad. Laukaitis, adv. Olis, Kumskis, Kvietkus, inž. Žiūris, pulk. K. Grinius ir kiti. Rašytojas p. Jurgelionis, pesimizmą metęs į šalį, savo įgytu mokslu ir praktika taip pat daug galėtų padėti.

Z. Jankauskas.

Skaitykit ir platinkit Vienybę.

Boston Realty Trust
INSURANCE SERVICE
veda
adv. Joseph B. Gailius
317 E St. (Broadway kamp.)
South Boston, Mass .
Tel.: SOU 2732

QUALITY MARKET
Tai vieta, kur žmonės gauna sveiką, šviežią, pirmos rūšies maistą.
VIKTORAS ABECIŪNAS
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Telefona: 1481.

LIETUVIŠKA UŽEIGA
ĮVAIRI DEGTINĖ, ALUS IR VYNAS

J. V. PAULIONIS
417 W. PRATT STREET BALTIMORE, MD.

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Licensed Penna and New Jersey
1601-03 SO. 2-nd STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEW 5136

LIETUVIŲ UŽEIGA
113 CHAPEL ST.,
NEW HAVEN, CONN
Čia susirenka visi New Haveno lietuviai
Pirmos rūšies gėrimai ir patarnavimas

Bronius Daujotas

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
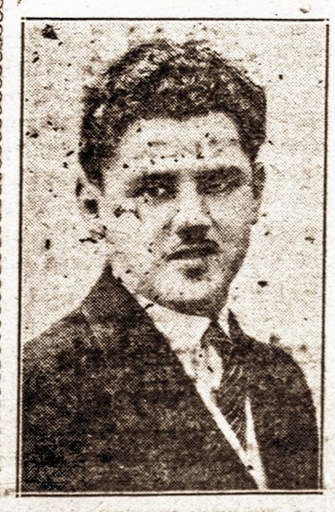
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė, graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę jums suteikti geriausią patarnavimą.
1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

RESTORANAS IR BARAS

A. S. PETRAUSKAS, savininkas
Pirmos rūšies valgiai ir gėrimai
DIDELĖ, GRAŽI SALĖ ŠOKIAMS
88-92 CHURCH ST., NEW BRITAIN, CONN.
Telefonas, 6863

VIENYBĖ
The Oldest Lithuanian Newspaper
Established 1886 by J. J. Paukštis

PUBLISHED EVERY FRIDAY
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 4-7848

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879

PRENUMERATA METAMS
Jungtinėse Valstybėse $3.00
Kituose kraštuose $3.50

Advetising rates on application

Arabai

Tuo metu, kai Sirijos ir Libano gyventojai, su ginklais rankose, nori išprašyti lauk prancūzus, tai kitame arabų kultūros krašte, Irane (Persijoje) neprašytais svečiais pasijuto rusai, anglai ir amerikiečiai.

Mat, Irano valdžia formaliai kreipėsi į Didžiąją Britaniją, Jungtines Valstybes ir Sovietų Sąjungą, reikalaudami "tris didžiuosius" atšaukti savo kariuomenės dalinius, okupavusius tą aliejum turtingą kraštą 1941 m., rusų vokiečių karui prasidėjus.

Nėra abejonės, kad šis Irano reikalavimas turi daug ką bendro su įvykiais Sirijoje ir Libane. Irano premjeras Parach pareiškė, kad Arabų Sąjunga imsianti "griežtų priemonių" Sirijai ir Libanui, kovojančius prancūzus, palaikyti.

Vadinamą Arabų Sąjungą sudaro arabų valstybės, kurių tikslas — galutinai išsilaisvinti iš europiečių įtakos.

Kiek tai liečia formaliąją suverenumo pusę, tiek Egiptas, tiek Sirija, tiek kitos arabų valstybės yra nepriklausomos valstybės. Bet ekonominiai visos arbabų valstybės, mažiau, ar daugiau, priklauso europiečių imperijoms.

Kas nežino to fakto, kad, pavyzdžiui, Iranas yra viena iš turtingiausių naftos šaltiniais valstybių? Tą patį galima pasakyti apie Iraką ir Saudi Arabiją.

Arabiškai kalbančios ir galvojančios tautos gyvena nuo Atlanto iki Indijos vandenynų. Jeigu visos tos arabų kultūros tautos susijungtų ir sudarytų vieną imperiją, europiečiams tenseniai nebūtų buvę vietos. Deja, tautinei arabų sąmonei stoka koordinacijos. Arabų Sąjunga, tiesa, yra tas koordinatorius. Bet dar daug, daug laiko turės praeiti, iki arabų tautos susijungs į bendrą kovą prieš gudrų, šaltai protaujantį ir praktišką europietį.

Nėra abejonės, kad anksčiau ar vėliau arabų tautos nusikratys europiečiais ir jų intrigomis. Po praeito pasaulinio karo iškilo visa eilė vadinamų nepriklausomų arabų valstybių. Šiame kare buvo suteikta nepriklausomybė dar dviem arabų kultūros tautoms — Sirijai ir Libanui. Šių dviejų valstybių atstovai net pakviesti į San Francisco konferenciją. Bet tuo pačiu metu, kai Sirijos ir Libano atstovai dalyvauja San Francisco konferencijoje, tai prancūzų artilerija apšaudo Damaską, Sirijos sostinę...

Reikia manyti, kad, britams padedant, Sirija ir Libanas nusikratys savo "globėjais" prancūzais. Bet kaip bus su kitomis arabų valstybėmis, kur britai turi savo interesus? Pagaliau, ar rusai sutiks kraustytis iš Irano?

Tai vis klausimai, į kuriuos, lyg tyčia, reikia atsakyti tada, kai Jungtinės Tautos planuoja pasaulinę taikos organizaciją...

VAKAR, ŠIANDIEN IR RYTOJ

V. TYSLIAVIENĖ

VANDUO BOLŠEVIKŲ MALŪNUI

Johannes Steel parašė knygą — The Future of Europe.

Leidėjai, Henry Holt and Co., teisingai pastebi, kad kai kurie argumentai šioje knygoje yra "ginčijami".

Autorius, mat, labai tiesiai prisilaiko Maskvos nustatytos linijos: viskas kas Rusijai naudinga, yra gerai, kas ne — blogai. Tie kurie kitaip mano, vadinami, "fašistais." Tuo nudėvėtu komunistų terminu naudojamasi kiekviename jų argumente. Net ir Vatikano palitiką autorius sako, per pastaruosius 25 metus buvusi "fašistinė."

Atskirus skyrius Johannes Steel pašvenčia įvairioms tautoms, jų tarpe ir Pabaltijo valstybėms. Jis, kaip ir daugelis kitų teigia, kad Pabaltijo valstybės "teisėtai" priklauso Rusijai. Kad jos buvusios Rusijos dalimi nuo 1721 m. Kad tų kraštų žmonės niekad nenorėję nepriklausomybės. Nepriklausomybė jiems "prievarta" įpiršta Rusijos revoliucijos metu.

KENKSMINGA PROPAGANDA

The Future of Europe — dar vienas leidinys Maskvos propagandai Amerikoje skleisti. Autorius, tiesa, nėra plačiai žinomas ir nesuklaidins tų, kurie turėjo progos jį girdėti per radiją, ar šiaip pralkalbose. Jie žino, kas jis do vienas. Bet tokia propaganda šiuo metu vistiek yra kenksminga. Kiek tai liečia Lietuvą, tai mes dar nepajėgiame tokią propagandą atremti. Ir nepajėgsime tol, kol mūsų "propagandos" įstaigos nepanaudos tokius pat metodus, kaip ir komunistai, kurie veikia labai gudriai ir į savo veiklą įtraukę žinomų ir net garbingų Amerikos žmonių.

Informacijos Centro vedėjas aiškina, kad lietuviams sunku kovoti prieš komunistų propagandą, nes neturima lėšų. Teisingiau būtų — nemokama pasirinkti žmonių.

Mūsų įstaigos išleidžia "literatūros." Bet Amerikos visuomenė jos nemato ir neskaito. Pagarsėjusių rašytojų savo tarpe mes taip pat neturime. Tas knygas, kurias išleidžiame, beveik išimtinat platinamos mūsų pačių tarpe.

Lietuvai kenksmingą propagandą efektingai atremsime tik tada, kai ir mes, išgudrėję, savo darbui angažuosime žinomus rašytojus, kovojančius komunizmą. Tokių taip pat nemaža, o jų raštai skaitomi, nežiūrint ką jie parašo.

Amerikos žmonės, kaip žinome, linkę klausyti, ar tikėti tiems, kurie labiausiai išreklamuoti.

IŠ PROTESTO MITINGO

Lenkų protesto mitinge, New Yorke, prieš porą savaičių, dalyvavo tautinių grupių atstovai, senatorius Taft ir kongr. Jessie Sumner. Jų kalbos buvo įdomios daugeliu atvejų

Tautinių grupių kalbėtojai, įsikarščiavę, jausmingai smerkė Sovietų Sąjungos politiką. Kun. Balkūnas, kalbėdamas Amerikos lietuvių vardu, beveik paskelbė karą... Rusijai. Jo kalba sukėlė didelių ovacijų ir jeigu ten tuo metu būtų pasimaišęs komunistas, vargiai jis sveikas būtų išlikęs.

Bet kongr. Jessie Sumner, kurios kalba buvo įdomiausia, kalbėjo priešingai, — prieš karą su Rusija, nors ji Sovietų politiką smerkia labiau už kitus. Ši išmintinga moteris Ameriką seniai yra įspėjusi dėl Rusijos. Ir jeigu Kongresas būtų paklausęs jos įspėjimų šiandieninė padėtis Europoje nebūtų tokia komplikuota.

Atrodo, kad dėl Rusijos gali išsivystyti panaši padėtis, kaip buvo iki 1941 m., kai vadinamieji "izoliacionistai" ar America Firsters" dirbo prieš Amerikos kišimosi į Europos karą.

KAIP BUS PALEIDŽIAMI KARIAI

Jungtinių Amerikos Valstybių kariai, kurie dabar tarnauja viso pasaulio kraštuose, žino kokiu būdu patirti, ar jie vieni iš pirmųjų bus atleisti iš karo tarnybos per ateinančius dvylika mėnesių. Naujoji sistema, pagal kurią kariai bus atleidžiami iš karo tarnybos ir kurią šiomis dienomis paskelbė Karo Departamentas, yra nustatyta pagal pačių karių pageidavimą. Dar prieš karo Europoje pabaigą, tūkstančių karių namie ir užsienyje, buvo atsiklausta kurie iš tarnaujančių karių pirmiausia turėtų būti atleisti iš tarnybos. Devyniasdešimts nuošimčių užklaustųjų sutiko, kad tie turi būti pirmiausia atleisti, kurie ilgiausia tarnavo, daugiausia dalyvavo kautynėse; kurie atsižymėjo ir kurie paliko namie žmonas ir vaikus.

Norėdami patenkinti karių norą, Karo Departamentas paruošė vadinamą kredito taškų planą. Pagal tą planą, jeigu karys turi 85 taškus, jis kvalifikuotas kandidatas atleidimui iš karo tarnybos. Moterys karės arba Wac's privalo turėti nemažiau 44 taškų.

Kredito taškai šitaip skaičiuojami:

Vienas taškas už kiekvieną tarnybos mėnesį nuo 1940 m. rugsėjo 16 d. Vienas pridėtinis taškas už kiekvieną tarnybos mėnesį užsienyje nuo 1940 metų rugsėjo mėn. 16 d.

Penki taškai už kiekvieną gautą Bronze Star ir kiekvieną kitą atsižymėjimo ženklą. Bronzinė Žvaigždė duodama kiekvienam kariui, dalyvavusiam kautynėse, ar žygyje. Ka dangi karys apdovanojamas Purple Heart ženklu už kiekvieną sužeidimą kautynėse, tai jis už kiekvieną tos rūšies ženklą taip pat gauna po penkis taškus. Jeigu karys namie paliko vaikų dar nesulaukusių 18 metų amžiaus, už kiekvieną vaiką, iki trijų, gauna po 12 taškų.

Į bendrą kredito taškų skaičių priskaitomi tik tie taškai, kurie kario gauti iki 1945 m. gegužės 12 d. Jeigu karys užsitarnavo kreditų pirm to laiko, bet jų negavo, juos galima vėliau priskaityti. Jeigu prieš 1945 m. geg. 12 d. kario šeimoje gimė kūdikis, apie kurį karys nežinojo apskaičiuodamas savo kreditus, jam tie kreditai gali būti priskaityti, nes jie teisėti.

Aiškiau parodyti kaip ta kreditų — taškų sistema veikia, čia paduosim pavyzdį: karys ištarnavęs kariuomenėje 36 mėn. Iš to skaičiaus jis 18 mėnesių tarnavo užsienyje ir per tą laiką užsitarnavo Silver Star ir Purple Heart atsižymėjimo ženklus, dalyvavo trijose kautynėse ar žygiuose ir namie paliko vieną vaiką, nesulaukusį 18 metų amžiaus. Už visą tarnybos laiką jis gautų 36 taškus, už tarnybą užsienyje gautų 18 taškų, už atsižymėjimo ženklus ir dalyvavimą kautynėse gautų 25 taškus ir už vaiką 12 taškų. Jo bendras kreditas būtų 91 taškas.

Ši kreditų — taškų sistema nereiškia, kad kiekvienas karys, kuris turi reikalingą taškų skaičių, tikrai bus iš karo tarnybos atleistas. Jeigu karys, kurio mokslas ar išlavinimas reikalingas karo reikalams, ar jis labai sunkiai pakeičiamas, toks karys nebus atleistas iki jo vietoje bus surastas kitas karys. Taip pat ilgesniam laikui karo tarnyboje bus palikti kariai, kurie iš Europos karo zonos buvo tuojau išgabenti į kitas karo zonas su savo daliniais. Bet toki kariai bus atleidžiami iš karo tarnybos prie pirmos progos, arba kaip tik jie bus pakeisti.

Dabar apskaičiuoti karių kreditai nėra galutini. Karo Departamentas galutinus kreditus paskelbs vėliau. Karo Departamentas karių atleidimo netrukdo ir todėl vos tik vieną savaitę po šio plano paskelbimo, kai kurie kariai jau buvo pasiųsti į skirstymo punktus, kur jų kreditai patikrinami ir iš kur jie atleidžiami iš tarnybos. Kariai, kurie stovi Amerikoje, žinoma, greičiau pateks į skyrstymo punktus ir jie greičiau bus atleisti, gi kariai iš Europos ir kitur pateks į skirstymo punktus palaipsniui ir vėliau. Gali užtrukti metai laiko pargabenti iš Europos visus kvalifikuotus atleidimui karius. Tuo tarpu manoma, kad kas mėnesį iš Europos į Ameriką bus pargabenta po keletą dešimčių tūkstančių

Skirstymo punktuose ka bus laikomi iki jie bus ga nai patikrinti. Tų punktų, reiga yra sužinoti ar k reikalingas karo reikal ar jis gali būti atleistas. riai, kurie būtinai reikal kariuomenei, bus palikti kurie pakeičiami, bus tu atleisti.

Ši sistema neliečia k sulaukusių 42 metų amž ar daugiau. Toki kariai, ir anksčiau, bus atleidžian karo tarnybos jiems pati prašant. Taip pat jiems šant bus atleisti visi ka užsitarnavę aukščiausią A rikos atsižymėjimo ženkl Congressional Medal of H Moterų kariuomenės n arba Wac's, kurių, vyrai atleisti iš karo tarnybos, pat bus atleistos joms pač prašant.

LAIŠKAS IŠ VOKIETIJOS

Mieli Draugai:

Visų pirma noriu jums tarti ačiū už laiškus, kuriuos man siuntinėjote. Man labai malonu girdėti, kad jūs visi esate sveiki ir išvien dirbate tą sunkų darbą, norėdami mums, kareiviams, padėti, kaip galima greičiau, baigti karą. Atsiprašau, bet aš neturėjau laiko jums rašyti. Todėl noriu per savo laikraštį, Vienybę, kuris mane čia, fronte, visados lankė, tarti jums nuoširdų lietuvišką ačiū.

Aš esu sveikas, ko ir jums visiems linkiu.

Gal kartais jums įdomu, ką aš čia veikiu, kad nė laiškų negaliu parašyti. Bet, gerbiamieji, karas yra karas...

Mes pradėjome lemiamą mūšį išilgai Roer upės, kuri atrodė plati, kaip jūra. Atvykę iš Belgijos į Vokietiją, įsitvirtinome nedideliame slėnyje. Po kelių dienų vokiečiai sudarė tokią užtvarą, kad jokiu būdu negalėjome persikelti per upę. Nors mes ir tolokai nuo upės buvome, bet mūsų pozicijas apsėmė vanduo. Laukėme čia virš trijų savaičių, klausinėdami vienas kitą, kadagi pagaliau, pradėsime žygį. Prieš pradedant, mus atakavo priešo lėktuvai dieną ir naktį. Nei sužeistų, nei nukautų nebuvo, nes mes čia ligi kaklo buvome vandenyje ir purve. Tik kartą priešo sviedinys pataikė į amuniciją. Sunku dabar aprašyti tą baimę, kurią tada visi jautėme.

Vieną dieną mūsų vadai mums sako: "Būkite pasiruošę žygiui." Ryto metą įvyko dar vienas patikrinimas. Vadas mane paklausė, ar aš esu pilnai paruošęs savo armotą. Aš atsakiau taip. Kartą nakčia suskamba telefonas... ir ateina įsakymas pradėti mūšį. Prasidėjo tokia kononada, kad, rodos, pragaras būtų atsivėręs. Šaudymas tęsėsi visą naktį ir dieną. Kitą naktį mums buvo pranešta, kad mūsų pėstininkų daliniai jau kitoje pusėje upės. Nesistebėjau, nes šį kartą mes atidarėme ugnį net iš 2,000 sunkiųjų armotų. Iš pradžių priešas laikėsi gana gerai, bet kai apylinkė, kaip tik akys mato, pradėjo liepsnoti — niekas negalėjo atsilaikyti. O be to, dar lėktuvai atėjo mums į pagalbą. Kai pasiekėme Reiną, mes buvome baisiai išvargę ir neragavę šilto maisto.

Pasiekus Reiną, mūsų kuopa buvo pasiųsta poilsiui. Bet vėliau paaiškėjo, kad tai ne poilsis, bet pratimai, kaip persikelti upę. Po trijų savaičių pratimų, vėl grįžome prie Reino krantų. Čia vėl lygumos. Priešas sveikina mus iš sunkiųjų. Bandome įsitvirtinti naktį, nes dieną gana pavojinga. Tik saulėtomis dienomis mus pridengdavo dirbtinais debesimis. Kai kada užeidavo naturališkos miglos.

Verbų sekmadienį mes jau buvome anapus Reino. Dabar jau gražios dienos, bet per dūmus net saulės nematyti. Mūsų didieji lėktuvai grįžta, išmėtę parašiutininkus. Viena lekianti tvirtovė patraukia visų dėmesį. Štai, iš jos iššoka vienas, antras ir trečias parašiutistai. Žiūrime, kad vienas parašiutas neatsidaro. Krinta žemyn... Aš bėgu gelbėti. Deja, jau vėlu. Jo draugas, atėjęs sako, kad tai buvęs 19 metų amžiaus leitenantas. Grįžtu atgal, bet mintys sukasi apie tą nelaimingą jaunuolį. Kokia nelaiminga misija.

Velykų dieną skubiai žygiuojame pirmyn. Vokiečiams tai turėtų būti "baltos vėliavos diena." Kiekvienas namas, mieste, ar sodžiuje, turi iškėlęs baltą vėliavą. Dar niekur nebuvau matęs tiek daug baltų vėliavų, kaip čia. Mūsų kelią nušviečia gaisrai. Pakelėse apdegę, ar deganti priešo tankai. Visur arklių lavonai, sušaudyti vežimai ir t. t. Vokiečiai, mat, dar vartoja arklius, tuo tarpu, kai visa mūsų kariuomenė — motorizuota.

Kiek toliau nužygiavus, priešas pradėjo mus atakuoti lėktuvais. Lėktuvų spiečiai, žemai skrisdami, mus apiberia kulkomis. Ir dabar dar negaliu suprasti, kaip aš likau gyvas. Per mano armotos šovinį perėjo priešo šautuvo kulka. Bet parakas neužsidegė ir šovinys nesprogo. Tuo tarpu aš buvau tik dvi pėdas nuo tos vietos. Tai vis dėlto Dievas buvo su mumis...

Čia, pakeliui, sutikau lietuvišką šeimą. Tai mokytojas iš Lietuvos, iš Dūdiškių km., Jo šeima gyvena Vokietijoje nuo pat Lietuvos okupacijos pradžios. Jo dukrelė, Milda, 12 m. ir Marytė, 10 m., jau antri metai, kai lanko vokiečių gimnaziją. Čia, šiose apylinkėse, sakoma, esą daug lietuvių, sunkiai dirbančių fabrikuose. Mokytojui kalbant, mačiau, kaip jo akys apsipylė ašaromis. Sako, "mes esame pasiryžę atgauti laisvę, bet su rusais negyvensime." Labai gaila, kad turėjau su šiais savo tautiečiais skirtis. Mergaites pavaišinau saldainiais, o tėvą — amerikoniškais cigaretais. Aš jiems atidaviau ir savo maisto porciją.

Rašydamas šiuos žodžius, žiūriu į neseniai išėjusį The Stars and Stripes, kuriame pranešama, kad naciai pasidavė ir karas Europoje baigtas. Nesitikėjau, kad šį laišką reikės baigti taikoje.

Dabar aš galvoju, galvoju, galvoju... Aš galvoju, ar galėsiu aplankyti senąjį Gedimino miestą Vilnių ir jo kalną. Ar dar kartą galėsiu pamatyti Kauną ir visą Lietuvą. Kaip buvo malonu kalbėtis su mokytoju iš Lietuvos apie Lietuvą, jos kovą dėl laisvės. Bet dar maloniau būtų pačiam lankytis Lietuvoje. Juk aš dabar esu taip netoli nuo Lietuvos, tik kitoje Elbos pusėje... Juk iš čia, aš manau, į Lietuvą būtų arčiau, negu iš Floridos — į Bostoną. Aš mėginsiu. Gal ir pasiseks atlankyti ją, tą mylimą tėvų žemelę. Netolima ateitis parodys.

Kareivis Jonas Virbickas

MŪSŲ DIENŲ ĮVYKIAI

V. M. KLAUSUTIS

FRISCO FARSAS

Žmonės sako: iš didelio debesio maža lietaus. Griaustinis ir žaibas praūžia ir vėl būna giedra. Taip bus ir po Frisco konferencijos.

Pasaulis nerimauja, didėja nepasitikėjimas didžiųjų kraštų vadams, nes jie privedė Frisco konferenciją prie farso. Istorija dar nebuvo mačiusi tokio farso, kaip Frisco konferencijos veidrodis parodė.

Frisco politinės dramos įscenizavimas kainuos mūsų krašto piliečiams virš 3 milijonus dolerių, — sako mūsų krašto spauda ir komentatoriai. Mes neabejojam, kad Amerikos ir kitų kraštų piliečiai užmokės tūkstantį kartų daugiau ateityje.

New York Times kolumnistė, žymi rašytoja, Anne O' Hare McCormick rašo: "Europos tautų balso negirdėti San Francisco konferencijoje, tiktai keletas Europos tautų dalyvauja, bet jos nebylės". Taip ši rašytoja pavaizduoja Fisco konferenciją.

Labai teisinga pastaba. Iš Europos tautų pakviestos tiktai anglų ir rusų talkininkės. Prancūzija, Belgija, Olandija, Norvegija ir Graikija, Britanijos politinių ir ūkinių sferų tautos; Čekoslovakija ir Jugoslavija, Rusijos slūgės; dauguma Europos tautų ignoruojamos, nepakviestos ir nedalyvauja. Kodėl jos ignoruojamos? Į šį klausimą nėra reikalo mums atsakyti, visi žmonės žino priežastį ir motyvus trijų didžiųjų vadų šiame klausime. Taip buvo nutarta Jaltos konferencijoje.

Dalyvaujančios tautos Frisco politinėj dramoj tiktai dekoracijos... Kitos išvados negali būti.

MOLOTOVO ROLĖ

Amerikos spaudos pranešimai sako, kad rusų delegacijos vadas Molotovas suvaidino svarbiausią rolę Frisco konferencijoje. Stettinius ir Edenas vaidino antraeilę rolę Frisco politinėj dramoj. Kodėl taip atsitiko? Argi dėl to, kad Jaltos konferencijoje prie uždarų durų buvo taip nustatyta, paskirtos vietos šios dramos artistams? — klausia mūsų krašto piliečiai, mūsų spaudos korespondentai, kurie nesigaili sarkastiškų ir kritiškų komentarų šiam klausimui.

Molotovas nepadėjo angliškai kalbančio pasaulio vadams ištraukti jų politiškų vežimų, nuklampytų Teherano ir Jaltos baloj. Priešingai, Molotovas išnaudojo progas savo reikalavimams patenkinti. Molotovas viską laimėjo — sako korespondentai. Bet kur britų ir amerikiečių laimėjimai? — klausia jie vieni kitų.

Kai Stettinius ir Edenas patenkino Molotovo reikalavimus, jie manė, kad Mo vas patenkins jų reikalav Lenkijos klausimu, bet v buvo jų viltys ir reikalav Kai Stettinius ir Edenas lė klausimą strateginių cijų ir priklausomų (pa tų) tautų, kolonijų re sutvarkymo Azijoj ir ki žemynuose, tai Molotovas reikalavo lygių teisių R gavime strateginių po Pacifiko kraštuose ir pa nimo politinės laisvės ir n klausomybės priklauso (anglų pavergtoms tau būtent, Indijai, Egiptui i toms.

Anglų ir amerikiečių v išgirdę Molotovo pareišk pabalo kaip drobė! Supr ma, anglai, amerikieči prancūzai labai nepate tokiu Molotovo pareiški reikalavimu duoti nepri somybę pavergtoms tau kuomet rusų vadai turi p gę pusę Europos tautų. K pondentai, šį įvykį aprа mi, pažymėjo: this is the off for the American British generosity! Mo has stolen the show! — šuko angliškai kalbančio saulio spaudos atstovai.

Mes nesistebim, Molot žinodamas, kad amerikie anglų geros širdys ir m tos galvos, kad jų pir tautoms pažadai nesud mi su dabartiniais jų pl ir reikalavimais, tai jis naudojo proga, parodė tai ko jie nenori matyti.

MASKVOS VADAI

Kodėl Molotovas reik ja lygių teisių su angla amerikiečiais Pacifike ir joje ir reikalauja prikl moms tautoms politinės vės ir nepriklausomybės dėl, kad jie žino: jų po dabar silpnesnė, negu vokiečius nugalėjus; rus ras baigtas, o anglų ir a kiečių — dar ne.

Stalinas turi raktą į pos pokarinius rūmus sav šeniuje. Be jo malonės anglai, nei amerikiečiai lės įeiti į Europos rūmus dėl Stalinas ir Molotova nodami šį faktą, bando versti savo kolegas duoti kvai naujus "appeaseme Azijoje ir Europoje, pav. kijoje.

Bet kas atidavė raktą linui į Europos rūmus klausia mūsų krašto išm gesni visuomenės vadai ir dos organai. Mes į šį k mą nenorime atsakyti, n aiškus ir be atsakymo. N stabu, kad Washingto Londono minkštagalviai tikai pradeda atsipeik blaivėti.

Mes sakėme, kad "ap mentų" davimas Hitleri tų tautų kaina duos pasekmes. Taip ir buvo. bus ir su rusais.

KL. JURGELIONIS

ŽMONIJOS LIKIMAS

Lietuvių tauta žus, jeigu ji nesukurs naujos civilizacijos

(Tęsinys)

Nelūkuriavę šimto metų, tą naują pavasario gyvenimą norėtume priartinti visomis savo pajėgomis. Jame yra mūsų išsigelbėjimas.

KAS NAIKINA ŪKININKUS, TAS ŽUDO SAVO TAUTĄ IR KRAŠTĄ

Kiekviena tauta, kurios ūkininkai yra išėiulpiami, išblaškomi po miestus, arba kitaip išnaikinami, yra nusiskyrusi kelią į pražūtį. Tokia tauta gali tūlą laiką pasilaikyti iš karų grobio ir militaristinės "komercijos," bet galų gale, po vieno, ar antro šimto metų, jei ne greičiau, esti priversta valgyti akmenis.

Anglų aristokratija tokį kelią nulėmė anglų tautai prieš dvejetą šimtmečių, kai ji užtvėrė nuo ūkininkų bendras ganyklas ir privertė ūkininkus bėgti iš kaimų į miestus. Miestuose kaimų pabėgėliai, atsidūrę pražutingoj "laisvėje" be žemės ir duonos, buvo panaudojami gaminimui "civilizacijos" barškalų, kurie buvo Anglijos aristokratų, virtusių kupčiais, militaristinės piratiškos "komercijos" svarbiausiu tavoru. Žodis "komercija" anglų kalboje reiškia maždaug tą patį, ką lietuvių kalboje reiškia žodis "baladonė" arba "zyliojimas".

Tai buvo tragiškas momentas anglų tautos gyvenime. Anglų poezijoj yra viena didelė poema, kuri primena, kad anglų tauta kitąsyk buvo gyva tauta, poema, kuri išreiškia šiandien pamestą anglų tautos sielą, ir kuri nujaučia anglų tautos tragišką likimą — jos žuvimą anglų komersantų piratiškoj imperijoj. Tai Oliverio Goldsmitho poema "Apleistas Kaimas" (The Deserted Village). Kiekvienas lietuvis, kurs moka angliškai, turėtų tą poemą nuolat skaityti. Ji yra pilna tyro tautinio jausmo, meilės ir išminties.

Apverkdamas savo mielo Auburn kaimo išnykimą, matydamas tarp jo apleistų trioby "tirano ranką," anglų tautos poetas sako:

"Nelaiminga ta šalis, užplūstančių bėdų auka.
Kur turtai kraunami, o žmonės gaišta:
Kunigaikščiai ir lordai gali žvilgėti ar nublukti,
Vėjelio pūsterėjimu jie gali vėl atsirasti, kaip buvo atsiradę.
Bet tvirta ūkininkija, jų tėviškės pažiba,
Sykį panaikinta, nebegali išnaujo būti surasta."
(Ill fare the land, to hastening ills a prey.
Where wealth accumulates, and men decay:
Princes and lords may flourish, or may fade:
But a bold peasantry, their country's pride,
When once destroyed, can never be supplied).

Nuo Oliverio Goldsmitho laikų Anglija, militarizmo globoje, be ūkininkų klasės pradėjo gyventi išskirtinai kaipo piratų valstybė, mušdama, pavergdama ir plėšdama viso pasaulio pajūrių, salų ir kontinentų gyventojus. Bet jokia tauta negali amžinai gyventi iš piratybės. Nujausdamas tai, Goldsmithas geidė iš savo poezijos, kad ji mokytų klystantį žmogų paniekinti siutimą dėl pelno, ir atsiminti:

"Kad prekybos išdidi imperija skubiai nužengia į greitą supuvimą,
Kaip vandenyno nušluojamas dirbtinio uosto užtvenkimas."
(That trade's proud empire hastes to swift decay,
As ocean sweeps the labored mole away).

Šiais žodžiais prieš du šimtas metų Oliver Goldsmithas, kaipo pranašas, numatė kad Anglijos imperija bus nušluota, panaikinus savo ūkininkus ir įžengus į piratybės "komerciją". Tai jau vyksta, ir kuomet tai įvyks, tik tie Anglijos gyventojai išliks gyvi, kurie pajėgs arba pabėgti iš Anglijos, arba tapti ūkininkais, grįžę į seniai apleistus ūkius.

Anglijos lordai savo piratybei, iš kurios jie panorėjo išskirtinai gyventi, galėjo turėti bent tą abejotinos vertės pateisinimą, kad jų sala labai maža ir ilgainiui negalės visų jos gyventojų išpenėti. Plačiame Europos žemyne tokio pateisinimo piratybei niekas negalėjo turėti. O betgi Anglijos militaristų piratinės prekybos pavyzdžiu, Anglijos "politinės ekonomijos" pavyzdžiu, kurs taip kvailai, svajingoje generalizacijoje, buvo pakrikštytas "kapitalizmu," labai greit pasekė, ar stengėsi pasekti kitų Europos tautų militaristai. Juos žavėjo Anglijos piratybės sėkmingumas, ir jie atsuko linksmą ausį į tuos savo profesorius, kurie garbino piratybę (arba kapitalizmą), kaipo "istoriškai neišvengiamą būtinybę visiems kraštams". Bet net ir Anglijoje, nėra abejonės, tokia plati, viską stelbianti piratybė nebuvo "istoriškai neišvengiama". Anglijos militaristams tai buvo tik pripuolamas radinys, tiek bendro su istorišku gyvenimu teturįs, kaip nukritęs iš dangaus meteoras. — Taip "klystantis žmogus" visoje Europoje ir Amerikoje per toli nuklydo.

Rusijoje angliškojo "kapitalizmo" išperėti teoretikai, su gruzinų tautos išgama priešaky, žudyte iššudė bene visą Rusijos ūkininkų klasę, spėjama tarp 15,000,000 ir 30,000,000 žmonių. Vietoj išžudytų ūkininkų, jie parsikvietė iš Amerikos kapitalistinio ūkio "ekspertą," taipgi kvailiojantį vieno kardo angliška teoretiką (Campbell), kad jis jiems užvestų didelio masto kapitalistines plantacijas — vergų ir mašinų apdirbamas. Teorija, kad tik dideli ūkiai, ne mažesni kaip 5000 akrų, gali nešti PELNĄ indėtam "kapitalui", gimė ne Amerikoje, bet Anglijoje. Amerikos kapitalistai tą teoriją išbandė, ir to bandymo pasekmėje milijonai akrų buvusios derlingos žemės Amerikoje virto dulkių pustynėmis; ta žemė, kuri po traktoriais dar ne virto į dulkes, neteko mineralų, fosforo, "vitaminų" ir gaivingumo, kas pakeitė Amerikos javų įtalpą kenksmingon žmonių sveikatai pusėn ir, kas svarbiausia, atsiliepė į Amerikos gyventojų dantis: iš viso pasaulio gyventojų amerikiečiai netenka dantų ir pirmieji liks bedančiais.

Mūsų žemė nepakenčia traktorių ir plūgų. O taipgi mūsų žemė negali ilgai pasilikti sveika ir naši su dirbtinėmis trašomis: jai reikia gyvulių mėšlo, o todėl reikia, kad kiekviename ūkyje būtų gyvulių, kad dirvose visur ganytųsi karvės ir avelės, kad mėšlas maišytųsi su šiaudais ir šlapumu tvartuose, ir kad žemė būtų ariama arkliais, arba jaučiais — mažomis žagrėmis, o ne plūgais. Nežiūrint kapitalizmo megolomanijos, tiek jau dabar žinoma bešališkam mokslui ir ūkininkų patyrimui apie žemę ir ko jai reikia, kad ji ir toliau būtų žemė — penėtoja. Tas betgi nebuvo žinoma ir gal palieka nežinoma Marksо geismų apakintiems socialistams-bolševikams.

Iššudę ūkininkų klasę, bolševikai nebegalį jos atgaivinti. Su ūkininkais bolševikai iššudė ir galvijus. Bolševikai ir galvijų negali atgaivinti, arba jų greit priveisti nors tiek, kiek reikėtų komunistų partijos pavalgydinimui. Rusijos žmonės seniai užmiršo net kaip sviestas atrodo, o milijonai jaunųjų niekad sviesto nematė. Palyginus su kitais kraštais, žeminga Rusija jau seniai gyvena pusbadžiu.

(Bus daugiau)

LAIKAS PAMIRŠTI NESUSIPRATIMUS

Sudarykim vieną lietuvišką šeimą bendram tikslui

Nuo š. m. balandžio 25 d. mūsų visų dėmesis nukreiptas į San Francisco konferenciją. Milijonai žmonių ne tik Jungtinėse Valstybėse, bet beveik visame pasaulyje su viltimi žiūri į tą tolimą miestą ir seka kiekvieną konferencijos žingsnį, pasaulio taikos ir saugumo organizacijai sukurti. Kiekvienas ten esantis delegatas, atrodo, pilnas gerų norų ir pasiryžęs dirbti kartu su kitais delegatais, kad pasiekti tikslą. Kiekvienas delegatas žino, kad norėdamas grąžinti laisvę ir ramų gyvenimą savo kraštui, jis taip pat turi padėti ir savo kaimynui, artimam ar tolimam, tai atsiekti. Šiandien nei viena tauta negali galvoti apie savo saugumą nesurišus tą klausimą su kitomis tautomis. Šis karas galutinai įrodė ir įtikino pasaulį, kad nėra nei plačių vandenų, nei didelių žemės plotų, kurie vieną nuo kitos skirtų. Visi yra kaimynai ir net labai artimi kaimynai

Atsižvelgę į tą realybę, šimtai atstovų, bei delegatų, atstovaujantys 46 valstybes, todėl ir nori sudaryti vienetą, kuris visas tautas sujungtų į vieną šeimą.

Sekant konferencijos eigą matome kliūtis ir nesusipratimus. Jeigu jų nebūtų, tai būtų daug blogiau. Tik kliūtis pašalinus ir nesusipratimus išaiškinus bus padėtas stipresnis pamatas ateičiai. Nereikia pamiršti, kad ten susirinko ne vienos tautos, ne vienos tikybos ir ne vieno nusistatymo žmonės. Jų tikslas, tačiau, yra bendras.

Šiuo laiku įkyriai metasi į akis vienas labai nemalonus reiškinys. Visi žinome, kad Jungtinėse Valstybėse yra labai daug lietuvių, kurie, kaip ir kitų mažų tautų žmonės, susirūpinę savo gimtojo krašto likimu. Daugelis lietuvių nori veikti savarankiškai, įsitikinęs, kad tik jo vieno veikimo būdas ir kelias geriausias, o Jono ar Petro, tai visai netikęs. Sekant lietuvišką spaudą aiškiai matoma, kad tų veikėjų noras yra geras, bet veikimo būdas labai negeras. Daugelis tų veikėjų gyvenę Lietuvoj sunkiais caro laikais. Jie žino, kad tik bendrai veikdama saujelė žmonių, skirtingų pažiūrų, sugebėjo sukurti Nepriklausomą Lietuvą. Šiandien tie patys žmonės, kurie tai pergyveno ar žino tuos faktus iš istorijos, vienas kitą šmeižia, kritikuoja ir visaip stengiasi išniekinti tai asmenį, tai jo darbą. Nė vienas nenori paaukoti savo "aš" ir, atrodo, daugiau dirba savo asmeniškai garbei, o ne lietuvių labui.

Nebuvo reikalo siųsti į San Francisco dvi delegacijas. Kiekvienas išmintingas žmogus tikrai pasakys, kad viena, vieninga delegacija būtų bu-

Jeigu šimtai atstovų iš įvairių pasaulių dalių gali sueiti į vieną vietą bendram darbui, tai kodėl to negali padaryti vienos tautos keli desėtkai veikėjų?

Kai tikslas bus pasiektas ir nebus tokio didelio reikalo vieningam darbui, tada kiekvienas galės daryti kaip kam patinka. Bet tokiu liuksusu Amerikos lietuviai negali naudotis nei šiandien, nei ryt, ne poryt, nes dar ilgai bus reikalinga materialinė ir moralinė parama tiems, lietuviams, kurie likę Lietuvoj ir kurie išblaškyti įvairiose pasaulio dalyse kenčia badą ir skurdą.

Nereikia būti egoistais, bet įsivaizduokite save vietoje tų žmonių, kurie šiandien neteke ne tik gimtojo krašto, bet visą asmeninį turtą prarado ir beveik kiekviename atsitikime neteko artimą žmogų,— vyrą, žmoną, brolį, vaikus ir t. t. Amerikos gyventojai neturi nė mažiausio supratimo kas yra karas. Čia neatskrido priešo lėktuvai ir nenumetė ant namų bombas, neužmušė, jūsų akyvaizdoje artimą. Retas kuris žino koks tai yra baisus jausmas sėdėti slėptuvėje su įtemptais nervais ir laukti ar kris ar nenukris bomba toje vietoje. Mūsų kariaujantys broliai, vyrai ir draugai visa tai pergyvenę tūkstantį kartų. Ir jeigu jie sugrįžę nenorės pasakoti visus baisumus, tai tik todėl, kad jie nori viską greičiau pamiršti.

Ar mums reikia kančių, persekiojimų ir kitokių sunkumų, kad sujungti į bendrą darbą? Nenoromis ateina mintis, kad tik vargas suartina žmones. Mačiau kaip vieningi buvo lietuviai Vilniaus krašte, okupacijos laikais. Mat, reikėjo kovoti prieš lenkų persekiojimus. Panašiai buvo ir prie caro. Nebuvo tada nei katalikų, nei tautininkų, nei socialdemokratų, nei kitokių. Visur buvo bendras darbas, ir asmeniškas nusistatymas tam laikotarpiui buvo užmirštas. Jeigu buvo šaukiamas susirinkimas bažnyčios salėje, tai visi ten ėjo. Jeigu kitur, tai ir ten visi ėjo. Visiems rūpėjo bendras tikslas.

Galima būtų prirašyti daug faktų kodėl visi geri piliečiai, susirūpinę Lietuvos likimu, turėtų veikti iš vien, ir kodėl kiekvienas žmogus, kuriame teka lietuviškas kraujas, turėtų dėti pastangas prie to darbo prisidėti. Tik vienybėje yra pergalė. Todėl pamiršę visus nesusipratimus, sudarykime vieną lietuvišką šeimą.

Alė Vaivadaitė

SILVER CAFE, Inc.
S. ZAVADSKAS, sav.
Visų South Bostono lietuvių kelio galas
324 W. BROADWAY,
So. Boston, Mass.

GARDEN HOTEL AND CAFE
A. ZINZELETA, savininkas
Pirmos rūšies degtinė ir alus.
Lengvi užkandžiai
Tautiečiai pas tautietį!
612 E. Lombard St.,
BALTIMORE, MD.
Tel.: Lexington 8229

MAYNE REID

RAITELIS BE GALVOS

ROMANAS

(Tęsinys)

Šeimininkui ir medžiotojui išėjus iš trobos, Felimas dar labiau nusigando ir verkdamas šoko pro duris. Bet Morisas laiku sugrįžo ir pagulde jį, sakydamas, kad gyvybei pavojaus nėra.

Praslinkus keletai minutų sugrįžo Zebas Stampas, liksmu veidu duodamas suprasti, kad gyduolė surasta. Iš tikrųjų, jis laikė rankoje kelis žalius spygliuotus kunkorėžius, sulig kuriais Morisas pažino tam tikrą kaktusų veislę.

— Nusiramink, Felimai,— guodė medžiotojas ligonį. — Jau tu nebemirsi. Atnešiau tau išganymo balsamą. Nerėk! Ir taip jau išbaidei per dešimts mylių visus žvėris, paukščius ir šliužus, ir tas tavo bliovimas gali primasinti raudonodžius komančus ,kurie yra baisesni ir už skorpioną.

Medžiotojas nupiaustė augalui akstinus, nulupo žievę ir perpiovė pusiau. Paskum storus sultingus lapus įvyniojo į švarų skudurėlį ir tokius vaistus pridėjo prie žaizdos, pasidariusios veikiant skorpiono nuodams, kurių jis palieka žmogaus kūne, kada prie jo prisiliečia.

Vaistai paveikė labai greitai. Felimas nurimo ir užmigo. Skorpionas, tur būt, pabėgo.

Rytojaus dieną visi anksti nubudo. Felimas savo vakarykštį nuotikį buvo lyg užmiršęs. Skubiai papusryčiavę ėmė rengtis į kelionę. Felimas, medžiotojo padedamas, sukabino ant virvės visus laukinius arklius, o margąja kumele pasirūpino pats Morisas.

Po valandos visi trys vyrai jojo lyguma, vedini laukiniais arkliais, kurių priešakyje ėjo šlakuotoji kumelė. Stampas kiek atsiliko, nes negalėjo suskubti su Moriso žirgu, o paskiausia bėgo iškarinęs liežuvį Tara.

PASIENIO TVIRTOVĖ

Ant Ingo tvirtovės plevėsavo žvaigždėta Amerikos vėliava. Gyvenimas toj pasienio tvirtovėj buvo barbariškumo ir civilizacijos mišinys.

Kaip yra kuone visur, šalia karo stovyklos, už tvirtovės, buvo sodžius, pilnas krautuvių, tavernų, lišiamųjų namų, juodukių merginų, medžiotojų, jaučių ganytojų, mustangų gaudytojų ir, apskritai, žinomo ir nežinomo verslo tvirtovės srity priedangą randančių žmonių. Gatvė buvo prisikimšusi įvairiai kalbančių ir įvairių tautų žmonių, kurių vieni vaišinosi tavernuose, kiti hazardavo lošimų namuose.

Kiek į pietus nuo tvirtovės, paliai Leonos upę, buvo matyti plantatorių namai, iš kurių labiausiai traukė dėmesį aukščiausias, plokščiu stogu ir baltomis sienomis, primenąs toli migłose beskęstančius Guadaluppa kalnus. Tasai namas vadinosi Casa del Corvo.

Praslinkus savaitei laiko, kaip plantatorius Woodleyas Pointdeksteris apsigyveno savo naujame dvare paliai Leonos upę, Ingo tvirtovės erčioje suėję trys jauni karininkai žiūrėjo į Casa del Corvo ir linksmai šnekučiavo. Jie kaip tik buvo pakviesti ten apsigyvenusio plantatoriaus pietų. Kapitonas Slomenas jau buvo pastebėjęs, kad Pointdekstęrio duktė yra visų gražiausią moteris toj visoj apylinkėj ir kad savo grožiu jį buvo nustelbusi visas vietines kreoles. Be to, jis tikino savo draugus, kad ji esanti labai atvira, išmintinga, sąmoninga ir didžios savimeilės, kaip ir josios tėvas.

— Sprendžiant iš tamsios pasakojimų, kapitone, ta panelė kaip tik tiktų mano reikalavimams, — pajuokavo jaunas dragūnas Henccocas, — o kadangi esu gana drąsus, tad mėginsiu jai pasipiršti.

— Pamatysime tą tamstos drąsą, kai susitiksi su panele Pointdeksteraite, — tarė Slomenas.

— Nebijok tamsta! Ne tokių akių ugny esu degęs ir drąsos nenustojau.

— Bet tokių akių tamsta nėsi dar matęs.

— Klausant tamstos šnekos, ir tai jau galima ta jauna moteris įsimylėti. Tikrai, gal būt, ji nėra prasta. Kapitone, jaučiu, kad jau mano širdis yra josios valioj. Esu jos sužavėtas!

(Bus daugiau)

Michael M. Devenis
LIETUVIS GYDYTOJAS
Brown Building
Exchange Place,
WATERBURY, CONN.
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 4 v. p.p. ir nuo 6 iki 8 v. Telefonai:
ofiso 3-3888, namų 3-1554

JULIUS PAKNIS
REAL ESTATE & INSURANCE
Sąžiningas ir skubus patarnavimas visais namų pirkimo, pardavimo ir paskolų reikalais.
133 SEELEY AVE., ARLINGTON, N. J.
Tel.: Kearny 2-3249.

NATIONAL BAKING CO.
DŪDOS DUONA
Duona, duona kasdieninė,
Ar kvietinė ar ruginė...
Jei bandysi būt be duonos,
Būsi silpnas kaip aguona.
Todėl pirkdamas vištytę,
Nepamirški ir duonytės.
Jai ant stalo pirma vieta,
Ji maitina visą svietą.
12 Ashmont Avenue, Worcester, Mass.

WILLIAM PASCHALL
718 Callowhill Street,
PHILADELPHIA 23, PA
Vienas iš didžiausių mėsos sandėlių Philadelphijoje.
Mes pristatome mėsą ligoninėms, restoranams ir kitoms vietoms
Telefonai:
Main 7626 Lom. 0677
" 7458 " 2293

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, sav.
Tai didžiausia ir gražiausia pasižmonėjimo vieta vakarinėje miesto dalyje.
63rd St. at Woodland Ave.
Philadelphia, Pa.
Tel.: SARatoga 9656
WEST [illegible]

ANTHONY WASKES
RESTORANAS
Įvairios rūšies valgiai ir gėrimai
3901 FRANKFORD AVE.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEL. 5220

EDWARD MILAKINS
PHILA. GASKET MGF. CO.
Gaskets, Washers, Metal Stampings.
F and Atlantic Streets,
PHILADELPHIA, PA.
Telefonai:
Bell, REGent 0228
Keystone, EAST 9009

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS IR BARAS
Gera vieta, geri gėrimai ir geri valgiai
3759 N. 7-th Street,
PHILADELPHIA, PA.
Tel.: RAD. 8966

JOHN LUKAS
LIETUVIŠKA UŽEIGA
543 N. 12th Street,
Philadelphia 23, Pa

KRUGELIO DEGTINĖS KRAUTUVĖ
GREEN ir JOHN STREET KAMPAS
Waterbury, Conn.
Mes turime įvairiausios rūšies vyno, alaus ir degtinės
Prieinamos kainos
Tel. 3-9858

SPIRIT OF LITHUANIA

By J. ALDEN

San Francisco. Have you ever been there? It is lovely. It mounts a score of rolling hills. On three sides it reaches down to water. On the one, the Bay; on a second, the rushing tides of the Golden Gate; on a third the limitless expanse of the Pacific.

When the wind is right — and it often is — the warm California current bumps into the cold stream from Japan. The result is fog. The wind has been right, now, for weeks. And there is stranded our Ship of State. In the billowed, wind-blown fog.

Do we hear sirens, or bell-buoys, calling their warning? No. We hear orchestras of jazz, and the beatific symphonies of everlasting peace. Whence come these unharmonious sounds? From the "diplomats," and from their hired "claque".

That is what we hear, from that city once named for the gentle monk of Assisi, who lived, and believed, that "Blessed are the meek, for they shall inherit the earth."

For the first time, French is not the official language of diplomacy. For the first time, an international conference is not opened with a prayer. For the first time, a "representative" of those millions who have died is accredited to the gathering — of diplomats who talk of "peace." And here, for the first time, the spotlight of a few realistic minds is thrown on those who sit on high — during the actual period of sitting.

A hundred and thirty years ago there was a similar gathering. That was in Vienna. It was called the Holy Alliance. And it ground out the same words, and the same propaganda, and the same high-sounding "principles" that the present Holy Alliance shrieks from out that fog.

What do they talk about at San Francisco? The Western Hemisphere has met in Mexico, and signed the Act of Chapultepec. Now, at San Francisco, other nations, thousands of miles away, blandly grant our Western right to MIND OUR OWN AFFAIRS. And lo, propaganda calls that a great gain.

These diplomats talk of islands. And many of the very islands they are talking about have for over a year been taken over by Australia and New Zealand — by treaty.

These diplomats talk of "free, unfettered elections." Where? In Latvia, in Finland, in Lithuania...? These diplomates talk blithely of the limitless realm of Culture, and they are going to set up a Council of Cultural Relations. And who, please, will sit on that Cultural Council, to bring sweetness, and light, and happiness to all mankind... forever (Amen)? Who?? Tito Broz to represent the Jugoslavs? Mister Beirut, to represent the Poles?

These diplomats talk of votes — while millions of human beings are nothing but human pawns. This is what comes out of San Francisco. Out of that wind-blown fog, where lies stranded our Ship of State.

But absent is the spirit of that gentle monk, and of Him who said that "Blessed are the meek, for they shall inherit the earth."

IS THERE A FUTURE FOR SMALL NATIONS IN POST-WAR EUROPE?

By Dr. ALFRED BILMANIS

(Excerpt from — Latvia Between The Anvil And The Hammer, a recent publication of the Latvian Legation in Washington, D. C.)

As long as the trend for power politics will exist, it seems, that there is no future for anybody — not even for the big nations. Sooner or later the monopolistic interests of the temporary masters of spheres of influences are bound to clash because of the basic differences in economical - political philosophy. Soviet Russian supporters shout: "Down with 'barrier states'!" — meaning the democratic and anti-bolshevistic (not anti-Russian) Baltic States, which were not "barrier states," but transit states and lived their own life, which was not a dictated one. Now Soviet Russia itself is creating a chain of "barrier states" along its border. There were lanced insinuations that the Baltic States are actually a mixture of different races, that they cannot exist economically. However, the Baltic Statess are more homogenous states than many other European states. The percentage of the Estonian majority is 88.2%, of the Latvian 77% and the Lithuanian 80.6%. After all, the Baltic States areas are not at all so small. There are, f. i., in Europe sixteen states of the 35 existing in 1932, whose areas are smaller than Latvia's. Economically the Baltic States were self-supporting and even flourished. No managed ad hoc statistics (like in the "Guide") can alter reliable fact about their prosperous economic life as presented by the League of Nations publications. In many respects the socalled small states in Europe lived better than big ones. It is absolutely false to present the European situation as urgently demanding the absorption of small states by big ones — as if to help the small states. They don't need to be "saved" in that way, just as they don't like to be "liberated" from their well-being, and become subjected to proletarian dictatorships.

Particulary active in misrepresentations, misquotations, omissions of fact and malicious insinuations against the Baltic States are certain fellow-traveling publicists and Russian imperialistic annexionists emigrés who found a haven in democratic America. Let us only summarize their tactics. They try to impress upon the American mind that the Baltic people are not nations at all; that they are semi-fascistc or fascistic, that they are pro-Germanic, that they cannot subsist, that the Baltic States are artificial creations and barrier states, that even the United States of America has granted them only temporary recognition, and, last but not least, that the Baltic peoples gave themselves freely away to Soviet Russia. When all this does not help, they trumpet wide that the Baltic States are needed by Soviet Russia (now fighting Germany because Germany attacked Soviet Russia) as strategic areas, or are need ed as economic outlets — a pure imperialistic approach. It is the same when they insinuate that only owing to Russia's weakness in 1920 the Baltic States achieved their independence. The fact that Soviet Russia voluntarily recognized the Baltic States on the basis of self-determination of nations and even denounced international treaties by which the Baltic States were annexed by czarist Russia, these facts do not matter: it is the Russian Empire, even if Bolshevistic, which matters. The latest achievement in the "battle for the Russian Empire" is the volte face of demoerat ("trudovik") A. Kerensky who on December 16, 1944 (see: The New York Times of December 16, 1944) before a distinguished audience of the Foreign Policy Association in New York tried to use the Declaration by United Nations which includes the Atlantic Charter, as a shield to cover up Soviet Rusia's annexation of the Baltic States under fake "plebiscites". As an experienced mind-reader" he declared that the U. S. S. R. when signing the Declaration did so with a mental reservation that the U. S. S. R. was meant with the borders of 1940. Thus the German-Bolshevik deal of 1939 has to be recogized and the Declaration by United Nations has to become an inscription on the Baltic States' tomb-stone. It is a typical mental disposition of a Russian intellectual who lost himself in the labyrinth of Russian qui pro quo's and found a salvation in the feeling to be at least a Russian imperialist.

After all, the Baltic States have the perfect right to wish for themselves security, independence, self-government, the four freedoms — to live a life of their own.

The Signatory Powers that endorsed the Atlantic Charter and the Declaration by United Nations solemnly proclaimed that they "seek no aggrandizement, territorial or other" and that "they wish to see sovereign rights and self-government restored to those who have been forcibly deprived of them." The Soviet Union, in signing the Atlantic Charter and the Declaration by United Nations, therefore pledged itself to observe the principles set forth therein.

International and moral law are valid for big and small nations, or they are not valid at all. Latvians and the other Baltic States, having their own territory, indigenous populations, unified governments and being economically self-supporting, are entitled to the same right to be free and independent, as Belgium, the Netherlands, Denmark, Switzerland, Luxemburg, Iceland and other European states also situated in the neighborhood of big states.

LETTERS TO THE EDITOR

Dear Sir:

What the Lithuanian nation lacked and still lacks is population.

Lithuania lacks a National Church, which would impede and deter both the Vatican and the Polish influences. Church of Lithuania could be the driving force for a National Spirit.

Because Lithuanian people lacked education, there have been too many "foreign influences" and elements alien to her character. As a result too many "išgamos," the 5th column scum, were bred. Only through education can understanding and unity go hand in hand.

In the United States Lithuanians will disappear, merge, blend into foreign elements and eventually the word "Lithuanian" will be unknown.

Who will then read Lithuanian newspapers, books and other periodicals?

It is time for the Lithuanian intellectuals to get together, to stop cutting each other's throats and to drop petty politics. Lithuanians should stop being suckers in taking the so called "geras žodis" of foreigners.

Now is the time to start a dynamic drive to build a cooperative spirit, so that the the word "lietuvis" will not become a myth.

Yes, Lithuanian newspapers have many problems and a big job ahead of them.

I remain for Unity,

Aukštaitis

Waterbury, Conn.

To the Editor:

"Baltic States Commission Urged By Racial Groups at Conference". Thus reads the head of a N. Y. Times article, May 13, p. 14.

The gentlemen tell reporters they are "suspicious" and "amazed".

"Suspicious," are they? After Finland, Latvia, Estonia, Lithuania, Poland, Romania...? "Amazed," are they? After Tarawa, Guadalcanal, New Hollandia, Burma, Eritrea, Somaliland...? What did they expect from Imperialism No. 1, or from Imperialism No. 2?

But, says a Mr. Laukaitis, Big Four follow in general "the philosophy of our suggestions". Oh? And how? one realistically inquires. By their silence on the land-and people grabs but partially listed above? Or by their performance at San Francisco?

Here is a press release, of politicians — nothing more. They have now crawled under that tragic circus-tent and half-seen the top hats and the masks.

Come back, gentlemen — you small boys who can do no harm. Come; make your "reports" and "statements," with your flowery words of pompous self-esteem.

Come back — present, now, your expense account.

Come back — and ask for more.

J. Alden

Washington, D. C.

SIUVĖJAI, PASINAUDOKIT PROGA

MATULIS IR VAIGINIS, žinomi siuvėjų kontraktoriai, plečia savo biznį. Jie įstatys į darbą daugiau siuvamų mašinų, operatorių, vyrų ir moterų. Jie žada suteikti lietuviams nuolatinius, metinius, gerai apmokamus, pokarinius darbus.

MATULIO IR VAIGINIO dirbtuvė yra 490 Johnson Ave., Brocklyn, N. Y. Jeigu norite užsitikrinti ateitį, kreipkitės į juos. Telefonas: EVergreen 8-2899.

Jeigu jums reikia gero topcoato, kreipkitės pas Matulį ir Vaiginį. Pas juos gausit puikų drabužį žymiai žemesne kaina, negu kitur.

MATULIS IR VAIGINIS
490 JOHNSON AVE., BROOKLYN, N. Y.

J. VAITULIONIS
PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas
307 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.
Šventadieniais susitarus

COMPLIMENTS OF
SCHOLES BAKING, Inc.
V. LUKAS, Prop.

LIETUVIŠKA DUONA — Geriausia duona
532 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802
Mūsų duona pristatoma ir į kitus miestus.
Mūsų kepyklioje galite gauti vestuvių, krikštynų, gimtadienių ir kitokių iškilmių pyragų

ALLIANCE HALL
Restauranas ir Baras
Viena iš puikiausių lietuviškų svetainių.
Tinkama vieta visokioms pramogoms.
Kasdien muzika ir šokiai.
ALLIANCE HALL
K. Buividas, sav.
197 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 4-6344

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Įsteigta 1882 m.
Mūsų batų kokybė jau seniai yra žinoma lietuviams
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV.7-2043

LIETUVIŠKA
ALUDĖ
KARŠTI UŽKANDŽIAI KASDIEN
Patogi vieta užėjimui su MOTERIMIS
Alus. — Didelis pasirinkimas visokių gėrimų
Juozapas Zeidat
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

JOHN V. BALTRUKONIS
INSURANCE & REAL ESTATE
NOTARY PUBLIC
TEISINGAS, SĄŽININGAS IR RIMTAS PATARNAVIMAS SAVO TAUTIEČIAMS
81 FOREST ST., KEARNY, N. J.
Tel.: Kearny 2-3237.

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

CLEMENT A. VOKETAITIS
VOKIETAITIS
Advokatas
41-40 74th Street,
Jackson Heights, N. Y.
NEwtown 9-5972

Lietuvių Naujienos
Mėnesinis žurnalas $1.00 met.
332 North 6-th Street,
PHILADELPHIA, PA.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6th Street
VALANDOS
8—10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Šventadieniais susitarus
Tel. Evergreen 8-9219

DR. BLADAS K. VENCIUS
499 Grand Street
(Dantų Gydytojas)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel.: ofiso STagg 2-0706
Namų—JAmaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
221 So. 4th Street
(DANTŲ GYDYTOJAS)
VALANDOS
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Notary Public Tel.: STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
Notary Public Tel., Newton 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

RODZEVICZ FUNERAL HOME
P. RADŽEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
402 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

Žuvo kareivis Charles M. Yanason ir serž. P. Baliukas

Šiomis dienomis gavome pranešimą iš dviejų vienybiečių šeimų, kurių sūnūs savo gyvybes pauukojo kovodami už tautos laisvę.

Balandžio 18 d. Vokietijoje žuvo kareivis Charles M. Yanason, 33 m. amžiaus, sūnus Mykolo ir Elzbietos Yanasonų iš 190 Hull Ave., Brooklyn, N. Y. Karo Departamentas iš karto pranešė, kad kareivis Yanason dingęs be žinios. Yanasoniai tikėjosi, kad jų sūnus atsiras, ypač, kad tuo pat laiku buvo gautas jo laiškas, rašytas bal. 17 d., kuriame jis reiškė viltį sulaukti karo pabaigą.

Bet už poros dienų, gegužės 9 d., Karo Departamentas atsiuntė kitą telegramą, kurioje pranešama, kad kareivis Charles žuvo kovose prieš vokiečius.

Jis tarnavo gen. Patton vadovaujamoj Trečioj Armijoj, pestininkų divizijoj. Pereitų metų lapkričio mėn. kar. Yanason buvo sužeistas, bet už poros mėnesių pasveiko ir vėl grįžo į tarnybą, kuri baigėsi jo gyvybės paaukojimu.

Nuliūdime liko tėvai, Elzbieta ir Mykolas Yanasoniai, jo žmona Ona, brolis Jonas, se suo Frances, teta ir dėdė, vienybiečiai A. Poderiai.

Giliai sujaudinta ir kita vienybiečių šeima, P. Baliukai iš Long Island City, L. I.

Gegužės 18 d., p. Baliukai gavo pranešimą iš Karo Departamento, kad mūšiuose su japonais Luzon salose, Pacifike, geg. 1 d., žuvo jų sūnus, seržantas Povilas Baliukas, Jr., 28 m. amžiaus. Jis buvo parašiutistas.

Serž. Povilas buvo vienturtis p. Baliukų sūnus. Jo žmona Anita ir 1 metų sūnus, kurio jis dar nebuvo matęs, gyvena Oklahoma valstybėje.

Išvyko leit. Banaičiūtė

Vienybiečių, V. Banaičių duktė, leit. Elena P. Banaičiūtė, prieš du metus baigusi slaugės mokslą New Yorko ligoninėje, šiomis dienomis išvyko į Pacifiko salas.

Iki šiol leit. Banaičiūtė tarnavo Tilton General Hospital, Fort Dix, N. J. Pirm išvykdama į Pacifiką, ji gavo 10 dienų atostogas, kurias praleido su savo tėvais.

Leit. Banaičiūtės tėvai, giminės ir draugai jai linki geriausio pasisekimo tarnyboje.

Sunkiai serga Antanas Vižlinskas, ilgametis Vienybės skaitytojas. Jo sūnus, advokatas A. Vižlinskas, žinomas Brooklyno Piliečių klubo vadas, per pastaruosius metus padėjęs daugeliui lietuvių įsigyti pilietybės popieras.

K. Pačėsa

AMERIKOS SEPTINTOJI KARO PASKOLA

Amerikos Septintoji Karo Paskola prasidėjo gegužės 14 d. ir oficialiai tęsis iki birželio 30 d. Laike šios paskolos užsimota Karo Bonais sukelti keturiolika bilijonų dolerių. Valstybėms ir miestams paskirta tam tikros kvotos.

Amerika laimėjo dar tik vieną karą — Europoje. Dar kitas didelis karas, su Japonija, tik įpusėjęs. Kaip Amerika efektingai laimėjo Europoje, taip turi laimėti ir prieš Japoniją. Ir ji laimės, jei mes visi jai padėsime. O didžiausia mūsų pagalba, tai pirkimas karo bonų, už kuriuos mūsų vyriausybė nuperka ir pagamina visa, ko tik reikia kariavimui: laivų, bomberių, tankų, kanuolių, amunicijos ir maisto bei aprangalo daugeliui mūsų karių, kurie kariauja prieš tą nuožmų priešą.

Mes raginame visus Amerikos lietuvius pirkti kodaugiausia karo bonų ir juos užsirašyti lietuvių komitetuose, kurių yra, nes begaliniai svarbu žinoti, už kiek lietuviai karo bonų išperka ir kaip gausiai karo pastangas paremia.

New Yorko valstybės lietuviams pranešame, kad New Yorke yra Lietuvių Karo Bonų Komitetas, kuris dalyvauja visose buvusiose paskolose ir per jo pastangas New Yorko didmiesčio ir visos valstybės lietuviams pavyko gražiai pasižymėti: per visas pirmiau buvusias paskolas karo bonų išpirkta ar užsirašyta už apie devynis milijonus dolerių ir už tuos pinigus lietuvių vardu krediuota išlisa eilė gana vertingų karo reikmenų. Todėl ir laike šios karo paskolos raginame visus New Yorko didmiesčio ir visos valstybės lietuvius su mumis kooperuoti. Kooperacijos norime visai nedaug: visa ko reikia, tai savo pirktus karo bonus užsirašyti mūtų komiteto raštinėje, ką ir prašome padaryti. Kai tik nusipirksite karo boną, tuojau laišku ar atvirute praneškite šiuo adresu: Mr. J. B. Laučka, 222 So. 9th Street, Brooklyn, N. Y. Pranešdami, pažymėkite savo vardą pavardę, adresą ir kiek jūsų pirktas karo bonas kainuoja.

Pirktus Karo Bonus taipgi galima užsirašyti ir nusipirkti Amerikos redakcijoje, 222 So. 9th St., Brooklyn, N. Y., Tėvynės red., 307 W. 30th St., New York, N. Y., Vienybės red., 193 Grand St., Brooklyn, N. Y., pas lietuvių radijo programų vedėją Juozą Ginkų, 495 Grand St., Brooklyn, N. Y. ir bile kurios lietuvių parapijos klebonijoje. Kurioje šių vietų užsirašysite — nebus skirtumo, nes visur užsirašyti bonai bus įtraukti į tą patį sąrašą. Taipgi nebus skirtumo, jei bonus pirksite banke ar pašte, svarbiausia yra tai, kad reikia užsirašyti aukščiau pažymėtose vietose, kad išlaikius pirmesniuose vajuose atsiektus kreditus ir kad Amerikos vyriausybė žinotų, kaip gausiai mes paremiame karo pastangas.

N. Y. L. Karo Bonų Komitetas

Iš Tautininkų Klubo buvusios pramogėlės

Užpraeito šeštadienio vakarą, geg. 19 d., įvyko Tautininkų Klubo karo pergalės pramogėlė, dalyvaujant gražiam būreliui klubiečių ir svečių. Vakarėlio programą vedė parengimo komisijos pirm. St. Volskis. Vakaro dalyviai pasireiškė savo mintis apie Europos karo galą ir visi prisiminė savo tėvų žemę Lietuvą, kuriai ši pergalė dar toli gražu nereiškia karo pabaigos.

Vakarėlio dalyviai pastebėjo, kad praėjusios savaitės Vienybėje, vietinių žinių skyriuje, skelbiama, kad Tautininkų Klubas ištraukė savo atstovus, J. Baltų ir P. Narvydą, iš New Yorko Lietuvių Tarybos, todėl, kad Tarybos Valdybos narių tarpe nebuvo pažymėti vardai, siuntinėjant laiškus į draugijas, kviečiant dalyvauti geg. 20 d. šaukiamoje konferencijoje. Atrodytų, kad tuodu Tarybos nariai dėl to išėjo iš Tarybos, kad jų vardai nebuvo paminėti. Tai neatitinka tikrenybei. Pirmiausia, J. Baltus ir P. Narvydas neatstovavo Tautininkų Klubo New Yorko Lietuvių Taryboje. Jiedu buvo SLA 242 kuopos atstovai. Tautininkų Klubo atstovais buvo V. Vyšnius ir A. Streimikis.

Priežastis, kodėl Tautininkų Klubas pasitraukė iš New Yorko Lietuvių Tarybos buvo ta, kad Tautininkų Klubas visuomet rėmė ir remia visus lietuviškus darbus ypač dabar, kai eina kova dėl Lietuvos nepriklausomybės, ir visuomet pageidavo ir dabar pageidauja, kad veikimas būtų bendras, besališkas, ir kad visi lietuviai, kuriems rūpi jų tėvų šalies nepriklausomybė, sudarytų vieną atstovybę, kal bančią ir veikiančią visų Amerikos lietuvių vardu. Vėliausiu laiku New Yorko Lietuvių Taryba, be draugijų atstovų nutarimo, pasidarė paprasta Am. Liet. Tarybos kuopa. Ir tik chicaginės Tarybos įsakymus vykdo ir neparodo jokio noro eiti prie bendro visos Amerikos lietuvių atstovybės sudarymo. Tai parodė ir šių dienų dvi lietuvių delegacijos San Francisco konferencijoje, veikiančios paskirai tam pačiam tikslui. Tad iki klaida nebus atitaisyta, Tautininkų Klubas nemato prasmės, taip kaip ir visos kitos tautinės draugijos, toliau N. Y. Lietuvių Taryboje dalyvauti.

Šiaip minėtas vakarėlis praėjo labai jaukioje ir draugingoje nuotaikoje, visi dalyviai buvo patenkinti.

Tautininkų Klubo koresp.

Naujasis Vienybės telefono numeris dabar yra: EVergreen 4-0862. Šis telefonas bus ir tada, kai Vienybė persikels į savo namus, 412 Bedford Ave. Brooklyne.

Programa New Yorko

Šeštadienį, birželio 2 d., įvyks N. Y. Lietuvių Karo Bonų programa Times Square, New Yorke. Programą pildys SLA 370 kp. šokėjų grupė, Vaidelytės iš Philadelphia, Pa. Dainuos V. Tamkiūtė-Pranskienė, A. Vasiliauskas ir kiti. Akompanuos J. Dirgin čius. Vietos lietuviai kviečiami atsilankyti. Pradžia lygiai 6 val. vak., įžanga nemokamai.

Susirinkimas

LINDEN, N. J. — Lietuvių Liberty Park, 340 Mitchell Ave., Linden, N. J., šėrininkų susirinkimas kuris įvyks penktadienį, 7:30 val. vak. birželio 1 d. Šėrininkai ir šėrininkės kviečiami kuoskaitlingiausia dalyvauti sekančiame susirinkime. Yra labai svarbių reikalų, taip pat išgirsti svarbių pranešimų apie naują barą.

Koresp.

Maspetho žinios

Šv. Vincento draugijos metinis balius įvyko gegužės 26 d., parapijos salėj. Publikos buvo virš 200, bet daug narių nepasirodė.

Laimėjimas teko Simonui Mockevičiui. Visi dalyviai buvo labai patenkinti ir prašė, kad draugija rudenį vėl rengtų tokį balių.

Lietuvių Piliečių Klubo mėnesiniam susirinkime gegužės 25 d., nutarta pirkti 7-tos paskolos bonų už $1,000.00.

Kapitonas Alek Navickas viešėjo pas tėvus pereitą savaitę. Dabartiniu laiku yra instrukorius aviacijos mokykloje, Rome, N. Y.

Kaz. Zabelskis, gegužės 25 d., baigė karininkų mokyklą ir dabar yra leitenantas. Žada parvažiuoti pas tėvus už poros dienų.

Lietuvių Auditorijos seimas įvyks birželio 23 d., Klubo salėje, Maspeth, N. Y.

F. Yocis trims savaitėms išvažiavo atostogų, sveikatai pataisyti.

REMKITE PERLAIDAS
Į LIETUVĄ

Kablegramu ar Oro Paštu

Manufacturers Trust Company dabar persiuntinėja pašalpas, pinigų perlaidas kablegrama, ar oro paštu į Lietuvą.

Mūsų patarnavimas yra sėkmingas ir atlyginimas mums nedidelis.

Visas smulkmeniškas žinias apie šias perlaidas galima gauti bet kurioje iš mūsų šešiasdešimts aštuonių bankinių raštinių Didžiajame New Yorke.

MANUFACTURERS TRUST COMPANY

Vyriausia Raštinė ir Užsienio Skyrius

55 BROAD ST., NEW YORK 15, NEW YORK

Member Federal Deposit Insurance Corporation

DĖDĖS BALAMŪTO KERTĖ

TAUTOS VADAS

Po praeito karo Europoje buvo privisę visokių tautos vadų. Mokytojams buvo įsakyta mokyklose lavinti vaikus, kaip reikia klausyti tautos vado ir sykiu su juo veikti. Mokytojas, duodamas pamoką, sako vaikams, kad, pavyzdžiui, jis bus tautos vadas, o jie — piliečiai ir todėl turi reikšti vadui ištikimybę ir pritarimą. Ką vadas sakys, jis liepė vaikams pritarti, sakant "ir mes kartu". Mokytojas pradėjo sakyti, o vaikai ja mpritarti:

— Aš ėjau į mišką.
— Ir mes kartu.
— Aš pamačiau medį.
— Ir mes kartu.
— Aš nukirtau medį.
— Ir mes kartu.
— Iš medžio padariau lovį.
— Ir mes kartu.
— Iš to lovio ėdė kiaulės.
— Ir mes kartu.

— Na tai į kągi čia panašu! — sako mokytojas mokiniams. — Kokia gi man garbė būti tautos vadu, jeigu mano piliečiai kartu su kiaulėmis ėda iš vieno lovio, — pastebėjo mokytojas vaikams. Tuomet vaikai suprato, kad ne kiekvienu atveju galima tautos vadui pritarti ir ne kiekviename žingsnyje gali jį sekti.

Bet lietuviški komunistai savo vadui Stalinui kiekviename jo sumanyme pritaria ir kiekviename jo žingsnyje jį seka. Todėl nė vienas iš jų nesiskubina važiuoti pas Staliną gauti garbės medalių, nes gerai žino, kad Staliņas į juos žiūri kaipo į neišmanėlius, kaipo į neprotaujančius sekėjus net savo tautos pražudymui.

Pagal komunistų tvarką, privatis piliečio turtas yra valstybės nuosavybė. Visi nenuostabu, kad komunistai nuosavybės neperka ir savo pinigus atiduoda partijai. Kokia nauda nuosavybes pirkti ir apie jas darbuotis, kuomet jos tau nepriklauso. Geriau atiduok uždirbtus pinigus ir tegu tas kapitalistiškas padaras prasmenga komunizmo nasruose.

Dabartinio karo metu mokslininkai-chemikai iš spirito pradėjo gaminti gumą. Tai visai nenuostabu, kad žmogus, prigėręs spirito, būna lankstus, kaip guminis. Tiktai žiūrėkite, kaip girtas žmogus, kakta atsimušęs į stulpą, tartumei guminė bolė, net pora pėdų atšoka, arba parvirtęs purvyne nenuskęsta.

PAKLAUSIMAI BIMBAI

Kai kurie tavo kamarotai ir šiaip lietuviai nuolatos klausia mane, kur dabar maršalas Timošenko, maršalas Vorošilovas ir generolas Vitkauskas, apie kuriuos Laisvėje tiek daug rašė. Tavo kamarotams patariau su klausimu krieptis pas tave, bet jie atsakė, kad partijinė disciplina neleidžia klausinėti daugiau, negu partijos organas praneša. Bimba, būk geras ir man pasakyk, kur tie maršalai ir generolas, kad galėčiau klausiantiems paaiškinti. O gal Juozas Stalinas ant jų buvo supykęs ir daugiau svietas apie juos nekalbės?

GRIGAITIS IR OLIS

Chicaga vadinama "Windy City," lietuviška prasme — erdvus miestas, kuriame visiems vietos užtenka. Grigaitis kūniškai nors ir nestambus vyras, bet jis už Olį visuomet užkliūna ir dacol. Štai jums faktai:

Olis pareiškė, kad jis turi kažin kokius Washingtono pareigūnų dokumentus ir važiuos į San Francisco konferenciją. Grigaitis Olį išvadino makliorium ir balamūtu. Olis to nepaisydamas, rengiasi važiuoti, ir Grigaitis, tai pamatęs, tuojau siunčia savo atstovus, kad Olis nė žingsnio toliau nenužengtų.

Štai, skaitau Washingtono News Digest gegužės mėnesio numerį. To žurnalo puslapiuose, 39, 40 ir 41, įdėtas Illinois valstybės kongresmano Edward A. Kelly straipsnis Lithuania Deserves its Independence, arba lietuviškai tariant: "Lietuva užsitarnavusi nepriklausomybės." Straipsnis paremtas nesumušamais faktais, Lietuvos su Rusija sutarties dokumentais ir Amerikos lietuvių nuveiktais darbais šiam kraštui.

Skaitau ir mąstau: kongresmanas Kelly yra artimas Olio draugas. Tuos faktus apie Lietuvą Olis jam suteikė ir su Amerikos lietuvių veikimu jį supažindino. Bet ką dabar darys Grigaitis, nes Oliui užsileisti negalima. Gal Grigaitis turi kokį draugą Murphy, ar kurį kitą, kuris parašys tokį, arba ir dar įdomesnį straipsnį apie Lietuvą? Ką manai, Dėde Balamūte?

Tavo Draugas.

BALAMŪTO PRIDZELKA:

Manyti gali kaip nori, bet kitaip negali būti, negu galima. Olis yra jaunas vyras, o Grigaitis jau senukas, ir jis Olį besivaikydamas dusulį gaus. Geriau, kad tie senieji lietuviški revoliucijonieriai išeitų "ant pensijos" ir veikimą paliktų jaunajai kartai.

Dėdė Balamūtas.

GENERAL CLOTHING COMPANY

JUOZAS LUGAUSKAS, Savininkas

REIKALINGI DARBININKAI: Apreiteriai, preseriai, siuvėjai. Priimame ir mokiname merginas, tik ką baigusias mokyklą. Geras darbas, gera alga, trumpos valandos. Patyrimas nereikalingas. Kreipkitės tuojau.

168 Roebling Street, Brooklyn, N. Y.

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs.

Mergina buvo nepatenkinta, kad Tarzanas nesirūpino savęs išgelbėjimu, bet kaip jai padėti. Ji buvo susirūpinusi ir pikta. Dar akimirksnis ir mergina galėjo patekti į laukinių nagus.

Nuspyrusi šalin laukinius kovotojus, mergina, laikydamosi šakų, ryžosi bėgti. Būdama apsukri ir nepaprastai lanksti, Tarzelė pasileido medžių šakomis. O tuo tarpu Tarzanas liko...

"Jie tave nužudys ir tuo bus labai patenkinti," laukinė mergina sušuko atsigrįžusi į Tarzaną, pasilikusį laukinių narve. Baltasis džiunglių milžinas dabar buvo dideliame pavojuje.

Tarzanas buvo šiek tiek nusiminęs. Ką gali žinoti. Gal iš tikrųjų atėjo paskutinė valanda Tarzanui. Bet kaip jam išsigelbėti? Tuo tarpu galingasis Tarzanas nematė išeities iš narvo.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numery

Lietuvių Radijo Draugijos Vakarinės

7:30 PROGRAMOS 7:30

J. P. GINKUS, Direktorius

KETVIRTADIENIAIS 7:30 WWRL 1600 kc.

Gyvuoja virš 12 metų oro bangomis, transliuojama visuomenės įvairūs pranešimai, naujienos, muzika.

(Vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai.)

J. P. GINKUS, 495 Grand St., Brooklyn, N. Y. EV. 4-7142 — pranešimų direk.
A. JEZAVITAS — pranešimų direk.
VIOLET PRANCKUS — Muzikos vedėja, EVergreen 8-3626